

Ruimtelijke onderbouwing zonnepark Kanaaldijk-Zuid Heino (deel Oost)

PowerField

Datum: april 2020

PowerField Realisatie en Exploitatie B.V.
Veerdijk 40-D
1531 MS Wormer

www.powerfield.nl

T: +31 (0) 84 430 0038
F: +31 (0) 84 742 2626
E: info@powerfield.nl

Disclaimer

Dit document bevat betrouwbare informatie en is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Niets uit dit document mag zonder toestemming van PowerField worden gereproduceerd, gekopieerd, of worden doorgestuurd.

PowerField B.V. heeft dit document samengesteld met de grootste zorgvuldigheid, aan de inhoud van dit document worden geen garanties verleend.

©PowerField Realisatie en Exploitatie B.V.

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE.....	3
1. INLEIDING	5
1.1 AANLEIDING	5
1.2 GELDEND PLANOLOGISCH REGIME	5
1.3 AFWIJKING VAN HET BESTEMMINGSPAN	6
1.4 PLANMETHODIEK EN VERBEELDING	7
2. PROJECTOMSCHRIJVING	8
2.1 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE PLANGEBIED	8
2.1.1 LIGGING PLANGEBIED IN DE OMGEVING	8
2.1.2 HUIDIG GEBRUIK GRONDEN IN PLANGEBIED	9
2.2 HET VOORGENOMEN PLAN	9
2.2.1 INITIATIEF VOOR EEN ZONNEPARK IN DE GEMEENTE RAALTE	9
2.2.2 (RUIMTELIJKE) MOTIVATIE LOCATIEKEUZE	9
2.2.3 INRICHTINGSPLAN ZONNEPARK KANAALDIJK-ZUID HEINO	12
2.2.4 CIJFERS ZONNEPARK.....	14
2.3.5 BOUW.....	15
2.3.6 OPERATIONEEL	15
2.3.7 LOOPTIJD	15
2.3.8 FINANCIERING	15
2.3.9 LOKALE PARTICIPATIE	15
3. BELEIDSANALYSE	17
3.1 EUROPEES BELEID	17
3.2 RIJSBELEID	18
3.2.1 STRUCTUURVISIE INFRASTRUCTUUR EN RUIMTE.....	18
3.2.2.BARRO EN BRO.....	18
3.2.3 ENERGIEAKKOORD VOOR DUURZAME GROEI.....	19
3.2.4. WATER.....	19
3.2.5 WET NATUURBESCHERMING.....	21
3.3 PROVINCIAAL BELEID	21
3.3.1 OMGEVINGSVISIE PROVINCIE OVERIJSEL	21
3.3.2 HANDREIKING KWALITEITSIMPULS ZONNEVELDEN	22
3.3.2 OMGEVINGSVERORDENING PROVINCIE OVERIJSEL	30
3.3.4 OMGEVINGSVISIE – REGIONAAL WATERPLAN	31
3.4 GEMEENTELIJK BELEID	32
3.4.1 STRUCTUURVISIE 2025+	32
3.4.3 RICHTLIJNEN ZONNEPARKEN BUITENGEBIED GEMEENTE RAALTE	33
3.4.4 LANDSCHAPSONTWIKKELINGSPLAN (LOP).....	39

3.4.5 WELSTAND.....	41
3.4.6 ROALTER AKKOORD 2018-2022	41

4. ONDERZOEKEN.....43

4.1 ARCHEOLOGIE	43
4.2 BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING	44
4.3 BODEM	44
4.4 CULTUURHISTORIE	45
4.5 ECOLOGIE	45
4.6 ELEKTROMAGNETISCHE STRALING	47
4.7 EXTERNE VEILIGHEID	47
4.8 GELUID	48
4.9 LICHTREFLECTIE	49
4.10 LUCHTKWALITEIT	50
4.11 MILIEUEFFECTRAPPORTAGE	50
4.12 VERKEER EN PARKEREN	50
4.13 STIKSTOF	51
4.14 WATER	51

6. UITVOERBAARHEID.....54

6.1 MAATSCHAPPELIJKE UITVOERBAARHEID	54
6.2 ECONOMISCHE UITVOERBAARHEID	54

BIJLAGEN.....56

BIJLAGE 1 – INRICHTINGSPLAN	57
BIJLAGE 2 – PARTICIPATIEPLAN	58
BIJLAGE 3 – ADVIES HET OVERSTICHT	59
BIJLAGE 4 – TOETS WET NATUURBESCHERMING	60
BIJLAGE 5 – VORMVRIJE M.E.R.-BEOORDELING	61
BIJLAGE 6 – STIKSTOFPARAGRAAF EN AERIUS BEREKENING	62

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De Nederlandse overheid heeft een grote ambitie op het gebied van duurzaamheid. In het Energieakkoord is afgesproken dat het aandeel hernieuwbare energieopwekking in 2020 14% moet zijn, en in 2023 16%. Ook de provincie Overijssel wil in 2020 het doel bereiken om 20% nieuwe energie uit biomassa, bodem, wind en zon te halen. Daarom biedt de provincie de mogelijkheid om in het buitengebied tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van 25 jaar op een manier die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft. Ook de gemeente Raalte stimuleert de opwekking van duurzame energie en heeft hiertoe ook specifiek beleid opgesteld.

PowerField is gevestigd in Wormer en Groningen en realiseert grondgebonden zonneparken. In deze zonneparken wordt duurzame elektriciteit opgewekt, waarmee wordt bijgedragen aan het behalen van de overheidsdoelstellingen op dit gebied. PowerField heeft het initiatief genomen om een grondgebonden zonnepark van bruto circa 14 hectare groot te realiseren aan de Kanaaldijk-Zuid te Heino.

In het kader van het verdelen van de lusten en de lasten stelt PowerField een groot gedeelte van het park ter beschikking voor lokaal eigenaarschap. Het zonnepark is grofweg op te delen in vier delen. De twee westelijke delen betreffen 'zonnepark West' en de twee oostelijke delen betreffen 'zonnepark Oost'. PowerField wil het mogelijk maken dat de lokale omgeving eigenaar wordt van het westelijk gedeelte van het zonnepark. Hiertoe is een participatieplan opgesteld.

Er is een landschappelijk inrichtingsplan en participatieplan voor beide plangebieden gezamenlijk ontwikkeld. Ook zijn de benodigde onderzoeken (bijvoorbeeld de Natuurtoets, AERIUS-berekening, watertoets) uitgevoerd voor het totale plangebied; ruimtelijk gezien betreft het dan ook één zonnepark. Ondanks dat er twee separate planologische procedures worden gevolgd, dienen de plannen dus wel in gezamenlijkheid bekeken te worden. De voorliggende ruimtelijke onderbouwing met bijbehorende documenten geldt voor het oostelijke deel. Deze ruimtelijke onderbouwing is nagenoeg gelijk aan die van het westelijke deel.

De locatie is zorgvuldig gekozen en wordt door aanvullende maatregelen landschappelijk ingepast. Door het realiseren van dit zonnepark wordt een deel van de opgave naar een duurzame energievoorziening in Raalte ingevuld.

1.2 Geldend planologisch regime

Voor het plangebied geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied Raalte geconsolideerd (25-2-2016)'. Een uitsnede van de plankaart is opgenomen in afbeelding 1. Het perceel heeft in dit plan de

bestemming 'Enkelbestemming Agrarisch met waarden - Landschapswaarden'. De ontwikkeling van het zonnepark is niet mogelijk binnen de geldende planologische kaders voor het Buitengebied.

Figuur 1 Uitsnede verbeelding geldend bestemmingsplan (bron: www.ruimtelijkeplannen.nl)

1.3 Afwijking van het bestemmingsplan

Voor de gevallen, waarbij buitenplannen afwijken van het bestemmingsplan op grond van artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 1° of 2° Wabo niet mogelijk is, biedt artikel 2.12, eerste lid, sub a, onder 3 Wabo de mogelijkheid om van het bestemmingsplan af te wijken met omgevingsvergunning als de activiteit niet in strijd is met een goede ruimtelijke ordening en de motivering van het besluit een goede ruimtelijke onderbouwing bevat. In deze ruimtelijke onderbouwing komen alle relevante aspecten vanuit de ruimtelijke ordening voor dit project aan de orde en toont aan dat het project in overeenstemming is met een goede ruimtelijke ordening.

De ontwikkeling niet onder de 'lijst met categorieën van gevallen waarvoor geen vvgb nodig is', die door de gemeenteraad is vastgesteld. Voordat het college een besluit kan nemen moet de gemeenteraad een 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Deze ontwerp vvgb wordt tegelijkertijd met de ontwerp omgevingsvergunning ter inzage gelegd.

De gemeente heeft specifiek beleid opgesteld met betrekking tot zonneparken, waarop in hoofdstuk 3 nader wordt ingegaan. Ook moet een inrichtingsplan worden opgesteld. Het project afwijkingbesluit moet aan een goede ruimtelijke ordening voldoen. De aanvraag gaat daartoe vergezeld van deze ruimtelijke onderbouwing.

1.4 Planmethodiek en verbeelding

Volgens de Wet ruimtelijke ordening en het Besluit ruimtelijke ordening is een analoog en digitaal besluitvlak van het projectgebied gemaakt. Er zijn geen bouw- en gebruiksregels opgesteld voor dit plan. De omgevingsvergunning (het besluit) - inclusief deze ruimtelijke onderbouwing - vormen namelijk het directe kader voor het plan.

2. Projectomschrijving

2.1 Beschrijving huidige situatie plangebied

2.1.1 Ligging plangebied in de omgeving

Het projectgebied van het zonnepark (zie onderstaande figuur) ligt tegen de noordgrens van de gemeente Raalte en ten noorden van Heino. Aan de noordzijde wordt het begrensd door de Kanaaldijk-Zuid (grotendeels zandweg) en het Overijsselsch Kanaal. Aan de westzijde van het plangebied bevinden zich enkele woningen waarvan de dichtstbijzijnde (Kanaaldijk Zuid 4) zich op circa 70 meter afstand bevindt. Deze woning wordt omzoomd door forse bosschages. Deze bosschages belemmeren grotendeels het zicht op het plangebied vanaf de andere woningen (Kanaaldijk Zuid 2 en 3). Aan de zuid- en oostzijde worden de percelen begrensd door een watergang. Aangrenzend aan het plangebied liggen andere agrarische percelen.

Zoals in de aanleiding beschreven zal het zonnepark, in het kader van het delen van de lusten en de lasten, in twee delen worden gesplitst; een westelijk deel en oostelijk deel.

Figuur 2 Luchtfoto van de locatie & omgeving

De totale oppervlakte van het plangebied betreft circa 14 hectare. In de tabel hierna zijn de kadastrale adressen met bijbehorende oppervlaktes weergegeven.

Kadastraal	Oppervlak (Ha)
Heino I 241 (deels)	3,80
Heino I 270 (deels)	3,47
Heino I 271	6,94
Totaal	14,19

Niet het gehele plangebied zal worden ingericht als zonnepark. Zo zullen er onderhoudspaden worden en landschappelijke inpassing worden aangelegd. Daarnaast wordt een gedeelte aan de westzijde van het plangebied niet als zonnepark ingericht. Dit gebied wordt extensief beheerd.

2.1.2 Huidig gebruik gronden in plangebied

De percelen die deel uitmaken van het plangebied zijn momenteel grotendeels agrarisch in gebruik. Het betreffen gronden gelegen in een beekdalgebied. Deze gronden zijn van oorsprong natter van aard, waardoor het landbouwkundig gezien niet de beste grond is.

2.2 Het voorgenomen plan

In deze paragraaf wordt het plan voor het grondgebonden zonnepark uiteengezet. Voor het plan is ook een inrichtingsplan opgesteld. Deze is apart bijgevoegd in bijlage 1.

2.2.1 Initiatief voor een zonnepark in de gemeente Raalte

PowerField heeft het initiatief genomen om in de gemeente Raalte een zonnepark te realiseren. Het realiseren van zonneparken is noodzakelijk om de genoemde overheidsdoelstellingen te behalen. Het alleen toestaan van zonnepanelen op daken is namelijk niet voldoende. Er zijn diverse redenen waarom daken niet geschikt zijn. Ook zijn er nog vele ogenschijnlijk geschikte daken die uiteindelijk toch niet geschikt blijken te zijn. Dit zijn bijvoorbeeld esthetische bezwaren, de aanwezigheid van rieten daken, constructie technische bezwaren, een te klein dakoppervlak en hinderlijke schaduw. Naast zonnepanelen op daken en andere mogelijkheden voor het opwekken van duurzame energie zoals windturbines, kan dit ook gedaan worden door zonneparken.

Met een zonnepark wordt duurzame elektriciteit opgewekt, waarmee wordt bijgedragen aan het behalen van de overheidsdoelstellingen op dit gebied. Onder de kop 'impact zonnepark Raalte' wordt hier nader op ingegaan.

2.2.2 (Ruimtelijke) motivatie locatiekeuze

Niet iedere locatie is geschikt voor een zonnepark. PowerField onderzoekt daartoe vele locaties op haalbaarheid. Daarbij worden locaties in het licht van de volgende aspecten bekeken:

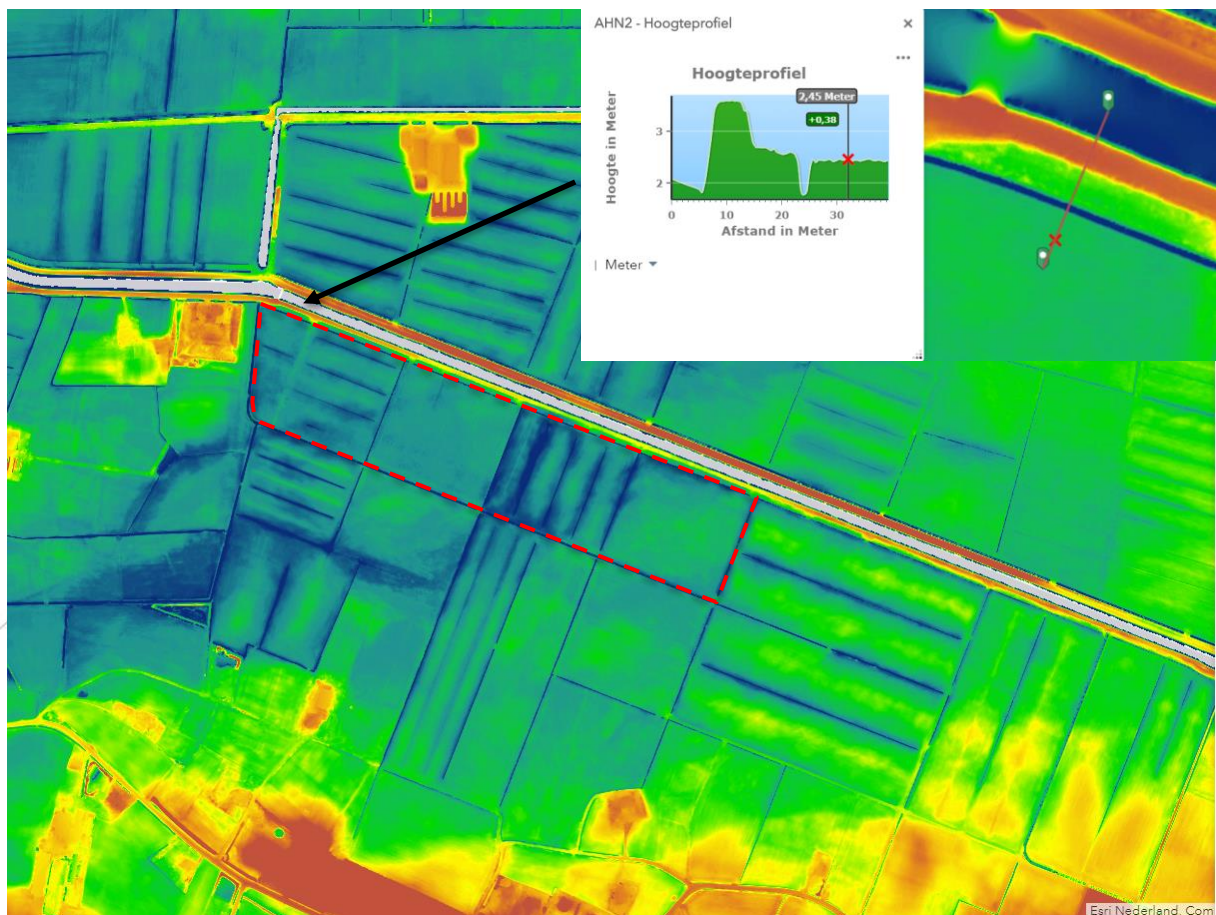
1. beleid
2. landschappelijke context
3. omgevingsaspecten

Ad 1. Beleid

Uit de beleidsanalyse in hoofdstuk 3 blijkt dat het zonnepark past binnen vigerend beleid.

Ad 2. Landschappelijke context

Een tweede belangrijke factor is de landschappelijke context waarin het zonnepark zich bevindt. Daarbij wordt gekeken naar de ligging in het type landschap en hoe het zonnepark landschappelijk in te passen is. Het plangebied ligt in een laag gelegen open agrarisch landschap naast het Overijsselsch kanaal. Deze lage ligging grootschaligheid van het landschap maakt dat hier ook een zonnepark bij past. In afbeelding 4 is de hoogtekarte opgenomen. Uit de hoogtekarte is op te maken dat het plangebied lager ligt dan de omgeving en grotendeels uit nattere gronden bestaat. De Kanaaldijk-zuid zelf ligt circa 1 meter hoger dan de gronden. Hierdoor zullen de zonnepanelen (uitgaande van een maximale hoogte van 180 cm) slechts circa 80 cm boven de Kanaaldijk-zuid uitsteken.

Figuur 3 Hoogtekaart, waaruit blijkt dat de gronden relatief laag ten opzichte van de omgeving liggen.

Aan de noordzijde staan bomen in een groensingel. Deze geven geen hinderlijke schaduw en maken daarnaast onderdeel uit van de landschappelijke inpassing van het zonnepark aan deze zijde. Aan de westzijde van het plangebied is een door bos omzoomde woning aanwezig. Dit bos belemmert grotendeels het zicht op het zonnepark vanaf de westzijde.

De geruime afstand van het zonnepark tot woningen aan de zuidzijde (Haarweg, Haarsmaatweg, Hillebrandsweg) maakt dat het zonnepark minder impact op het uitzicht vanaf die zijde heeft. Vanaf deze erven zullen de zonnepanelen met een geringe hoogte (bovenkant panelen 1,8 meter hoog) in de verte niet heel veel impact hebben; de horizon met bomen blijft grotendeels intact.

Figuur 4 Zicht vanaf Kanaaldijk Zuid richting plangebied

Figuur 5 Zicht vanaf Haarweg richting plangebied, door de geringe hoogte van de panelen blijft de groene horizon van bomen behouden

Ad 3. Omgevingsaspecten

Een derde aspect betreft de verschillende omgevingsaspecten. Een van de belangrijkste uitgangspunten voor een locatie betreft eventuele overlast voor omwonenden, hierboven al kort aangehaald. In onderhavige locatie bevinden zich geen woningen op korte afstand die nu vrij uitzicht hebben op de gronden. De woning die het meest dichtbij staat is de Kanaaldijk-Zuid 4 en Kanaaldijk Noord 1A, op circa 50-70 meter. Kanaaldijk-Zuid 4 wordt omzoomd door bos en heeft daardoor geen zicht op het plangebied. Dit bos belemmert daarnaast (grotendeels) het zicht op het plangebied vanaf de Kanaaldijk Zuid 2 en 3.

De woningen aan de Haarsmaatweg 3, Slikkebaardweg 3, Hillebrandsweg 1 en Haarweg 21 staan op een afstand van circa 320-400 meter. Door deze ruime afstand is het zonnepark landschappelijk goed in te passen en zal er geen hinder ontstaan. Daarnaast dient het zonnepark geen negatieve gevolgen te hebben voor flora en fauna. Hiertoe is een quickscan Flora en Fauna worden opgesteld. Op de volledige omgevingsaspecten wordt nader ingegaan in hoofdstuk 5.

2.2.3 Inrichtingsplan zonnepark Kanaaldijk-Zuid Heino

Uiteraard hoort bij de realisatie van een zonnepark een goed inrichtingsplan. De input voor dit inrichtingsplan wordt gevonden in de kenmerken van het landschap waarin het staat, bodemtype, recreatieve betekenis en uiteraard in overleg met omwonenden.

Niet de gehele oppervlakte wordt ingericht als zonnepark. Zo zijn er onderhoudspaden en watergangen. Een gedeelte van de agrarische gronden blijven intact en worden extensief beheerd. Daarnaast wordt een groot gedeelte van de gronden ingericht als natuur. Ten behoeve van het beheer en onderhoud van het zonnepark, de ondergrond en omliggende groenstructuren, wordt een tijdelijke beheerdersschuur met een oppervlakte van circa 100-150 m² neergezet. Hierin worden tevens reserveonderdelen bewaard. Deze blijft enkel staan tijdens de exploitatie van het zonnepark en zal nadien, samen met de panelen, worden opgeruimd. Om de tijdelijke schuur, net als de omvormers en transformator zo min mogelijk op te laten vallen, worden deze aan de noordzijde geplaatst. Daarnaast wordt de tijdelijke schuur in de kleur groen uitgevoerd om deze niet op te laten vallen.

Het inrichtingsplan met een uitgebreide toelichting hierop is bijgevoegd in bijlage 1. Een weergave van het inrichtingsplan is opgenomen in onderstaande figuur.

Figuur 6 Inrichtingsplan zonnepark Kanaaldijk-Zuid Heino

Hekwerk

Het zonnepark moet, verzekeringstechnisch, worden omsloten met een hekwerk. Door te kiezen voor een grofmazig hekwerk ontstaat een transparant beeld. Hierdoor blijft het open beeld behouden en is het hekwerk vrijwel niet zichtbaar vanaf grotere afstand (zie onderstaande figuren acht en negen). Het hekwerk zal ongeveer even hoog zijn dan de panelen (2 meter) en zal op 10 cm van de grond worden geplaatst zodat klein wild in en uit het zonnepark kan migreren. Daarnaast worden de watergangen in noord-zuid richting tussen de verschillende percelen zonnepanelen, vrij gehouden van hekwerken. Hierdoor kan klein én groot wild (reeën) in noord-zuid richting passeren en vormt het zonnepark geen blokkade.

Figuur 7 Voorbeeld hekwerk

Figuur 8 Voorbeeld hekwerk

Het park wordt aan de noordzijde, via de Kanaaldijk-Zuid, ontsloten. Hier komt een afgesloten poort in het hekwerk. Bij deze entree van het park worden aan de binnenzijde twee parkeerplaatsen gerealiseerd. Daarnaast komt er een transformatorstation. Vanaf het transformatorstation wordt opgewekte stroom via een ondergrondse kabel aangesloten op het elektriciteitsnet.

2.2.4 Cijfers zonnepark

Het voornemen is om hier voor een periode van 25 jaar een zonnepark te exploiteren van bruto 14 hectare. Een zonnepark van een dergelijke omvang kan jaarlijks 13 MWh aan groene energie opwekken, dit staat gelijk aan het verbruik van circa 4.000 gemiddelde Nederlandse huishoudens. Daarnaast zorgt het zonnepark voor een vermeden CO₂ uitstoot van circa 7.500 ton per jaar.

De schaalgrootte van het zonnepark is van belang om de kosten van onder andere de netaansluiting te dekken. Daarnaast zijn de ontwikkelkosten lager waardoor mogelijkheid ontstaat om tegen een lager SDE+ tarief in te schrijven wat de haalbaarheid van het project vergroot.

Samengevat	
Oppervlakte bruto (Ha)	14
Te verwachten jaarlijkse energie opbrengst (MWh)	13.000
Aantal huishoudens	4.000
Vermeden CO2 uitstoot (ton/jaar)	7.500

2.3.5 Bouw

De bouw van het project zal waar mogelijk gedaan worden met lokale partijen. De start van de bouw is afhankelijk van de vergunningen. Het leggen van de panelen en plaatsen van de omvormers zal enkele maanden in beslag nemen. Om het park aan te sluiten op het net zal Enexis de nodige investeringen moeten doen waaronder het aanleggen van een elektriciteitskabel voor het transport van de elektriciteit.

2.3.6 Operationeel

Zodra het zonnepark gerealiseerd is zal het beheerd worden. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het onderhoud van de systemen, maar ook het monitoren van het zonnepark en diverse administratieve werkzaamheden. Het terrein wordt daarbij onderhouden door schapen te laten grazen tussen en onder de panelen. Één van de omwonenden van het zonnepark heeft aangeboden dit beheer op zich te nemen. Door deze manier van onderhoud toe te passen wordt het park op ecologisch verantwoorde manier onderhouden en levert het werkgelegenheid in de directe omgeving op. Ook wordt hiermee invulling gegeven aan de provinciale eis om de gronden meervoudig te gebruiken.

2.3.7 Looptijd

De exploitatietijd van het zonnepark betreft 25 jaar. Aan het einde van de looptijd wordt de grond weer opgeleverd zoals hij in gebruik wordt verkregen. Dat betekent dat na het verwijderen van de zonnepanelen en stellages de grond kan worden benut voor ander agrarisch gebruik. Na 25 jaar zijn extra investeringen in het landschap (landschappelijke inpassing) volwassen. Hierdoor heeft het zonnepark bijgedragen aan het behouden en versterken van een robuuste groenstructuur (waar in het verleden groenstructuren juist zijn verdwenen).

2.3.8 Financiering

De ontwikkeling van zonneparken doet PowerField voor eigen rekening en risico. PowerField werkt samen met nationale en internationale investeerders om de financiering van haar projecten rond te krijgen. Deze zullen, samen met PowerField, zorg dragen voor het benodigde eigen vermogen. Daarnaast zal er vreemd vermogen aangewend worden bij banken. De gunstige rentetarieven die momenteel gelden vergroten de haalbaarheid van grondgebonden zonneparken. Tot slot wordt SDE++ subsidie aangevraagd dat voor dit type projecten is bedoeld.

2.3.9 Lokale participatie

De energietransitie geven we niet alleen vorm. Omdat de energietransitie impact heeft op het landschap dienen ontwikkeling in samenspraak met omwonenden gemaakt te worden. Meedenken en

meedoen is daarbij belangrijk. Dit volgt ook uit het beleid dat de gemeente Raalte heeft opgesteld. Conform het beleid van de gemeente heeft PowerField het proces om te komen tot een inrichtingsplan grondig aangepakt. Daarnaast worden mogelijkheden geboden om financieel te participeren en wordt een gedeelte van het zonnepark aangeboden aan een nader te bepalen lokale participant. Een uitgebreide toelichting op proces- en financiële participatie is opgenomen in paragraaf 3.4.3.

2.3.10 Impact zonnepark Raalte op (lokale) energiedoelstellingen

De provincie Overijssel heeft tot doel gesteld dat in 2035 de bijdrage van duurzame energie aan het totale energieverbruik 35% is. Een gewaagde doelstelling en een enorme opgave waarvoor alle kansen moeten worden aangegrepen.

Het zonnepark van bruto circa 14 hectare groot wordt geplaatst op agrarische grond. Vaak wordt de opmerking gemaakt dat heel veel landbouwgrond verdwijnt door de realisatie van zonneparken. Onderstaande uiteenzetting toont aan dat dit echter zeer summier is.

De totale grondoppervlakte van de gemeente Raalte bedraagt 17.229 hectare. Hiervan bestaat circa 13.947 hectare uit agrarische terreinen. Met de realisatie van het zonnepark (14 hectare) wordt dus slechts 0,1% van de agrarische gronden ingezet voor het opwekken van duurzame elektriciteit (bron: www.CBS.nl). Daarnaast wordt de ondergrond begraaasd door schapen, wat tevens een vorm van agrarisch gebruik/beheer is.

In de voorgaande paragrafen is daarnaast al berekend dat het park energie levert voor ongeveer 4.000 huishoudens. Op 31 mei 2018 telde de gemeente Raalte 37.264 inwoners. Rekening houdend met 2,2 personen per huishouden, betekent dit dat er ongeveer 16.938 huishoudens zijn in de gemeente. Het zonnepark voorziet daarmee in duurzame elektriciteit dat overeenkomt met het verbruik van circa 24% van de huishoudens in de gemeente Raalte. Hierbij is rekening gehouden met het huidige gemiddelde elektriciteitsverbruik. Met alle technologische ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld huisautomatisering en de overgang van brandstof aangedreven naar elektrisch aangedreven auto's zal de behoefte van huishoudens aan elektriciteit in de toekomst waarschijnlijk verder stijgen.

Tenslotte komt slechts ongeveer 17% van het totale energieverbruik voor rekening van huishoudens. De overige 83% wordt gebruikt door industrie, landbouw, transport en tal van andere bedrijven en instanties (bron www.ebn.nl). Met dit in het achterhoofd houdende, kan worden gesteld dat we er met dit zonnepark nog lang niet zijn. Wel is het zo dat het zonnepark een goede bijdrage zal leveren aan de transitie naar een volledig duurzame energievoorziening in de gemeente Raalte.

3. Beleidsanalyse

3.1 Europees beleid

De behoefte aan energie in Europa groeit, maar de prijzen fluctueren sterk en de toevoer hapert. Bovendien wil de Europese Unie de energiesector milieuvriendelijker maken. Het energiebeleid van de EU richt zich vooral op:

- Continuïteit;
- Concurrentievermogen;
- Duurzaamheid.

De Commissie werkt aan een Europese Energie-unie. Die moet zorgen voor gegarandeerde, betaalbare en klimaatvriendelijke energie voor de burgers en bedrijven in de EU. Energie moet bovendien door de hele EU vrij kunnen circuleren, over de binnengrenzen heen. Door nieuwe technologie, efficiënter omgaan met energie en modernisering van de infrastructuur helpen we de energiekosten te beperken, nieuwe banen en ervaring of kennis te creëren en de groei en export te stimuleren.

Europa moet zich ontwikkelen tot een duurzame, koolstofarme en milieuvriendelijke economie. Het zal het voortouw nemen op het gebied van duurzame energie en klimaatbescherming. Dankzij de Energie-unie kan Europa ook makkelijker gezamenlijke standpunten innemen over wereldwijde energieproblemen. De Energie-unie bouwt voort op het huidige EU-energiebeleid, waaronder het energie- en klimaatkader voor 2030 de Europese strategie voor energiezekerheid.

De EU heeft energie- en klimaatdoelstellingen geformuleerd voor 2020, 2030 en 2050:

Doelstellingen voor 2020:

- de uitstoot van broeikasgassen met minstens 20% verminderen ten opzichte van 1990
- 20% van alle energie opwekken op duurzame wijze
- de energie-efficiëntie met 20% verbeteren

Doelstellingen voor 2030:

- de uitstoot van broeikasgassen met 40% verminderen
- minstens 27% van de energie moet duurzaam worden opgewerkt
- een energie-efficiëntieverbetering met 27-30%
- 15% elektriciteitsinterconnectie (d.w.z. dat 15% van alle in de EU opgewekte elektriciteit naar andere EU-landen kan worden getransporteerd)

Doelstelling voor 2050:

- Een vermindering van de broeikasgassenuitstoot met 80-95% ten opzichte van 1990. Het Energiestappenplan 2050 laat zien hoe dit in zijn werk moet gaan.

3.2 Rijksbeleid

3.2.1 Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) bevat de visie van het Rijk op de ruimtelijke ontwikkeling van Nederland. Het Rijk streeft naar een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn regels opgenomen om het beleid uit de SVIR te verwezenlijken. In de structuurvisie schetst het Rijk ambities voor Nederland in 2040. De ruimtelijke waarden die het nationaal belang waarborgen zijn opgenomen in 13 verschillende belangen. In de structuurvisie wordt ook aangegeven op welke manier het Rijk deze belangen wil verwezenlijken. Dit zorgt voor een duidelijk overzicht in één document gezamenlijk met de doelen die het Rijk heeft opgesteld.

Relevant voor dit plan is dat de vraag naar elektriciteit zal blijven groeien. Vanwege de ambities voor beperking van de CO₂-uitstoot is een transitie naar duurzame, hernieuwbare energievoorziening nodig. Voor het opwekken van energie zal voldoende ruimte gereserveerd moeten worden. Het aandeel van duurzame energiebronnen (zoals zon) in de totale energievoorziening moet omhoog en deze hebben relatief veel ruimte nodig. In de SVIR wordt de ambitie uitgesproken dat Nederland in 2040 een robuust internationaal energienetwerk kent en dat de energietransitie gevorderd is. Dit plan volgt daarmee de lijn van de SVIR en maakt daarnaast geen inbreuk op de overige nationale belangen.

3.2.2. Barro en Bro

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is op 30 december 2011 in werking getreden. In het Barro wordt een aantal projecten die van rijksbelang zijn met name genoemd en met behulp van digitale kaartbestanden exact ingekaderd. Per project worden vervolgens regels gegeven, waaraan ruimtelijke plannen moeten voldoen.

Binnen het Barro worden de volgende onderdelen besproken:

- Project Mainportontwikkeling Rotterdam;
- Kustfundament;
- Grote rivieren;
- Waddenzee en waddengebied;
- Defensie;
- Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde.

In oktober 2012 is het besluit aangevuld met de ruimtevraag voor de onderwerpen veiligheid op rijkswegen, toekomstige uitbreiding van infrastructuur, de elektriciteitsvoorziening, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), de veiligheid van primaire waterkeringen, reserveringsgebieden voor hoogwater, maximering van het verstedelijkingsruimte in het IJsselmeer en is het onderwerp duurzame verstedelijking in regelgeving opgenomen. Per 1 juli 2016 zijn er nog enkele wijzigingen van

de Barro van kracht geworden. Deze wijzigingen hebben geen directe invloed op dit plan. Wel is de term 'Ecologische Hoofdstructuur gewijzigd in 'Natuurnetwerk Nederland' ('NNN').

Het voorgenomen plan past binnen het Barro en het Bro.

Ladder voor duurzame verstedelijking

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte is de 'Ladder voor duurzame verstedelijking' geïntroduceerd. Deze ladder is per 1 oktober 2012 als motiveringseis in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) opgenomen, door de artikelen 1.1.1. en 3.1.6. Per 1 juli 2017 is het Besluit ruimtelijke ordening gewijzigd, waarbij een nieuwe vereenvoudigde laddersystematiek geldt.

Met de ladder voor duurzame verstedelijking wordt een optimale en zorgvuldige benutting van de ruimte nagestreefd. Gemotiveerd moet worden hoe een zorgvuldige afweging is gemaakt voor het ruimtegebruik.

Een zonnepark betreft een nieuw element in het Nederlandse landschap. Ondanks dat een zonnepark misschien over kan komen als een stedelijke ontwikkeling, is dit niet het geval. Dit is ook gebleken uit recente jurisprudentie (de rechtbank Overijssel heeft op 25 april 2018 een uitspraak gedaan dat zonneparken geen stedelijke ontwikkeling betreffen en de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State heeft in een uitspraak van 23 januari 2019 tevens geoordeeld dat een zonnepark niet als een stedelijke ontwikkeling kan worden aangemerkt).

Daarbij geldt dat het doel van de ladder voor duurzame verstedelijking het tegengaan van leegstand is (bijvoorbeeld het ontwikkelen van nieuwe kantoren terwijl er nog voldoende braakliggende terreinen of leegstaande panden voorradig zijn). In dit plan is hiervan geen sprake. De voorgenomen ontwikkeling betreft daarom geen stedelijke ontwikkeling als bedoeld in het Bro.

3.2.3 Energieakkoord voor duurzame groei

In het Energieakkoord voor duurzame groei is de basis gelegd voor een breed gedragen, robuust en toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. Het akkoord biedt een langetermijnperspectief met afspraken voor de korte en middellange termijn. Eén van de te realiseren doelen is een toename van hernieuwbare energieopwekking naar 14% in 2020. De ontwikkeling van dit plan levert een bijdrage in de doelstelling van het Rijk om te komen tot een aandeel van 14% duurzaam opgewekte energie in 2020.

3.2.4. Water

3.2.4.1 Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water (KRW), is een Europese richtlijn. Deze richtlijn is bedoeld om de kwaliteit van het grond- en oppervlaktewater in Europa op goed niveau te houden en te krijgen. Het doel is om in 2015 een goede ecologische en chemische toestand voor alle oppervlaktewateren te hebben en een

goede chemische en kwantitatieve toestand voor alle grondwateren. Voor grondwater betekent dit onder meer dat er geen directe lozingen mogen plaatsvinden en de toename van chemische verontreiniging moet worden voorkomen.

Dit plan heeft geen gevolgen voor de doelstellingen uit de Kaderrichtlijn Water.

3.2.4.2 Nationaal Waterplan 2

Het Nationaal Waterplan 2 geeft de hoofdlijnen, principes en richting van het nationale waterbeleid in de planperiode 2016-2021, met een vooruitblik richting 2050. Het plan is een volgende ambitieuze stap in het robuust en toekomstgericht inrichten van het watersysteem, gericht op een goede bescherming tegen overstromingen, het voorkomen van wateroverlast en droogte en het bereiken van een goede waterkwaliteit, een duurzaam beheer en goede milieutoestand van de Noordzee en een gezond ecosysteem als basis voor welzijn en welvaart. Uitgangspunt is het streven naar een integrale benadering, door economie (inclusief verdienvermogen), natuur, scheepvaart, landbouw, energie, wonen, recreatie en cultureel erfgoed zo veel mogelijk in samenhang met de wateropgaven te ontwikkelen.

Dit plan heeft geen negatieve gevolgen voor de doelstellingen uit het Nationaal Waterplan 2. Voor het zonnepark is het overigens niet noodzakelijk dat de ondergrond optimaal gedraineerd wordt, zoals wel het geval is bij veel vormen van agrarisch gebruik. Daardoor kan er waarschijnlijk meer hemelwater worden geborgen in het plangebied.

3.2.4.3 Waterbeleid 21^e eeuw

Met het Waterbeleid 21^e eeuw wordt ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen die hogere eisen stellen aan het waterbeheer. Het heeft twee principes voor duurzaam waterbeheer geïntroduceerd:

- vasthouden, bergen en afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Vasthouden, bergen en afvoeren houdt in dat overtollig water zoveel mogelijk bovenstrooms wordt vastgehouden in de bodem en in het oppervlaktewater. Vervolgens wordt zo nodig het water tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en pas als vasthouden en bergen te weinig opleveren, wordt het water afgevoerd.

Bij schoonhouden, scheiden en zuiveren gaat het erom dat het water zoveel mogelijk wordt schoongehouden. Vervolgens worden schoon en vuil water zoveel mogelijk gescheiden en als laatste wanneer schoonhouden en scheiden niet mogelijk is, komt het zuiveren van verontreinigd water aanbod.

In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de wateraspecten en gevolgen van het plan voor de waterhuishouding.

3.2.5 Wet natuurbescherming

De nieuwe Wet natuurbescherming vervangt vanaf 1 januari 2017 drie wetten: de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Doel van de Wet natuurbescherming is driedig: 1. bescherming van de biodiversiteit in Nederland, 2. decentralisatie van verantwoordelijkheden en 3. vereenvoudiging van regels.

In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op de voor het plangebied relevante natuur aspecten.

3.2.6 Toetsing voorgenomen ontwikkeling aan rijksbeleid

De voorgenomen ontwikkeling past binnen de beleidskaders benoemd in de SVIR, Barro, de Bro. Vanuit deze beleidsdocumenten en regelgeving zijn geen randvoorwaarden of uitgangspunten die rechtstreeks doorwerken op het voorgenomen plan. Daarnaast draagt het plan bij aan het behalen van de vastgelegde doelstellingen in het Energieakkoord voor duurzame groei. Het plan past binnen de nationale beleidskader over water. In hoofdstuk 4 wordt nader ingegaan op relevante wateraspecten en natuuraspecten en welke gevolgen het plan hierop heeft.

3.3 Provinciaal beleid

3.3.1 Omgevingsvisie Provincie Overijssel

3.3.1.1 Algemeen met betrekking tot duurzame energie

In de Omgevingsvisie 'Beken kleur' (vastgesteld op 12 april 2017), heeft de provincie Overijssel beleid op genomen met betrekking tot duurzame energie. De strekking van het beleid is als volgt:

Installaties voor de opwekking van zonne-energie zijn onmisbaar voor de provinciale doelstelling voor de toepassing van hernieuwbare energie. Uit een oogpunt van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik willen wij zonnepanelen en andere vormen van opwekking van zonne-energie zoveel mogelijk combineren met andere functies, bij voorkeur bebouwing. Daarom is de eerste trede van onze zonneladder dat zonnepanelen in principe geplaatst worden op gronden die bebouwd zijn (dus op daken) of bebouwd kunnen worden (zoals braakliggende bedrijventerreinen).

In Overijssel zien we de volgende mogelijkheden voor zonne-energie:

- *In bestaand bebouwd gebied op daken, dan wel;*
- *In bestaand bebouwd gebied op bedrijventerreinen en braakliggende gronden, dan wel;*
- *In de groene omgeving op bestaande bouwvlakken.*

Nu is al te voorzien dat daarmee op korte termijn – gelet op technische en fiscale beperkingen – slechts in een deel van de opgave voor zonne-energie kan worden voorzien. Daarom bieden wij de mogelijkheid om in de Groene Omgeving tijdelijke zelfstandige opstellingen van zonnepanelen te realiseren. Het gaat daarbij om opstellingen van zonnepanelen voor een periode van circa 25 jaar op een wijze die omkeerbaar is en waarbij de oorspronkelijke bestemming gehandhaafd blijft.

Gelet op de impact die (ook tijdelijke) veldopstellingen van zonnepanelen kunnen hebben op hun omgeving, zal niet alleen de maatschappelijke meerwaarde van het initiatief moeten worden

aangetoond, maar zal er doorgaans ook compensatie moeten plaatsvinden door extra te investeren in de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Het aantonen van de maatschappelijke meerwaarde van een initiatief voor zonnevelden in de Groene Omgeving kan door:

- a. de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik*
- b. maatregelen die getroffen worden om de impact te beperken en/of te compenseren (bijvoorbeeld verlaagd aanleggen of met een houtwal of wal eromheen)*
- c. de mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied*
- d. bijdrage aan maatschappelijke doelen (in ieder geval aan de provinciale doelen ten aanzien van duurzaamheid, maar ook aan andere maatschappelijke opgaven)*

Toetsing initiatief aan Omgevingsvisie Overijssel

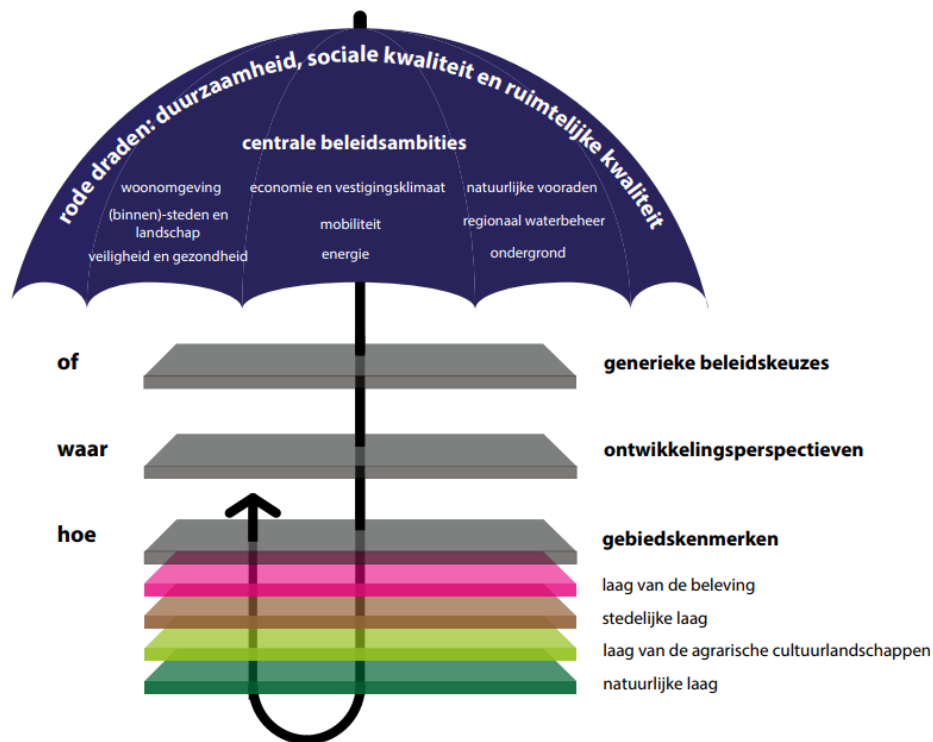
Het zonnepark wordt ontwikkeld in de zogenaamde Groene Omgeving. Het zonnepark wordt ontwikkeld voor een exploitatieduur van 25 jaar. De ondergrond wordt begraasd door schapen waardoor er sprake is van dubbel ruimtegebruik. De onderliggende bestemming, Agrarisch, wordt gehandhaafd. Hierdoor kan bij verwijdering van het zonnepark na de exploitatietijd, de grond volledig benut worden voor welke vorm van landbouw dan ook. De impact van het park op de omgeving is klein te noemen. Hiermee wordt zoveel mogelijk aangesloten op de karakteristieken van het gebied; het open weidse beeld blijft grotendeels gehandhaafd.

Het zonnepark draagt bij aan het provinciale en gemeentelijke doel om duurzame energie op te wekken. Daarnaast wordt een deel van de gronden (in overleg met omwonenden) ingezet voor maatschappelijke doeleinden waardoor het algehele project aan meerdere maatschappelijke opgaven bijdraagt. Er kan worden geconcludeerd dat het initiatief past binnen de algemene doestellingen in de Omgevingsvisie Overijssel.

3.3.2 Handreiking Kwaliteitsimpuls zonnevelden

Met de opkomst van zonneparken, heeft de provincie Overijssel besloten hiervoor speciaal beleid te ontwikkelen; de handreiking kwaliteitsimpuls zonnevelden. Deze is gestoeld op het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel. Centraal staan de vragen **of** een initiatief mogelijk is, **waar** het past en **hoe** het uitgevoerd kan worden.

Aan de hand van het uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel (zie figuur elf) kan worden bepaald of een initiatief bijdraagt aan de ambities. Hierbij wordt gekeken of het plan past binnen de generieke beleidskeuzes (**of**), de ontwikkelingsperspectieven (**waar**), en gebiedskenmerken (**hoe**).

Figuur 9 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

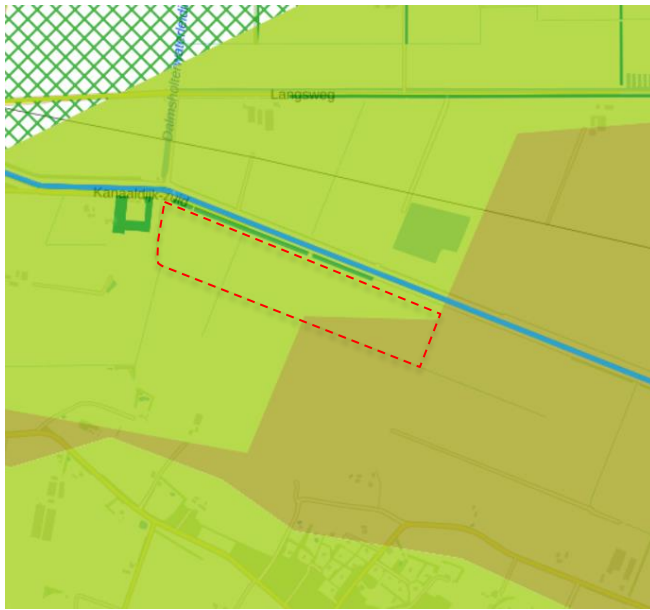
Generieke beleidskeuzes (of)

De Overijsselse zonneladder geeft de voorkeursvolgorde aan voor het opwekken van zonne-energie. Daarbij bestaat trede 1 uit het bestaand gebied op daken, bedrijventerreinen en braakliggende gronden danwel in de Groene Omgeving op bestaande bouwvlakken. Via trede 2 kunnen zonneparken aanvullende daarop ook in de Groene Omgeving, niet zijnde natuur, worden ontwikkeld. De ontwikkeling van het zonnepark past binnen trede twee en is niet in strijd met overige beleidskeuzes zoals schoon drinkwater (het zonnepark heeft geen negatieve invloed op de waterkwaliteit) en droge voeten te garanderen (het zonnepark draagt niet bij aan een verdere verharding van de ondergrond; hemelwater infiltreert ter plekke in de bodem).

Omdat het initiatief past binnen de generieke beleidskeuzes en er nog niet is voldaan aan de energiedoelen, is de of-vraag positief te beantwoorden; er is sprake van een noodzaak.

Ontwikkelingsperspectief (waar)

De provincie onderscheid zes ontwikkelingsperspectieven. Op voorhand sluit de provincie in geen van de zes ontwikkelingsperspectieven zonneparken uit. Het ligt echter niet voor de hand zonneparken te ontwikkelen binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Omdat het zonnepark niet binnen het NNN ligt, levert de waar-vraag geen belemmering op. Het plangebied ligt deels in het ontwikkelingsperspectief Agrarisch ondernemen in het grootschalig landschap en deels in het ontwikkelingsperspectief Wonen en werken in het kleinschalige mixlandschap (zie onderstaande figuur). Binnen dit ontwikkelingsperspectief geeft de provincie ruimte aan het ontwikkelen van zonneparken.

*Figuur 10 Zonnepark Kanaaldijk-Zuid gelegen in ontwikkelingsperspectief
Agrarisch ondernemen in het grootschalig landschap*

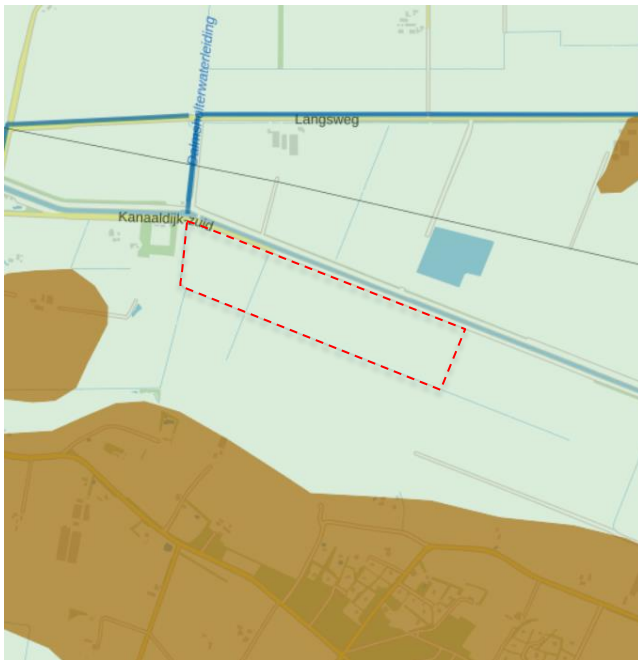
Gebiedskenmerken

Om een goede ruimtelijke inpassing van het zonnepark te waarborgen, worden in de Catalogus Gebiedskenmerken randvoorwaarden gesteld. Hierbij worden de volgende lagen onderscheiden:

1. Natuurlijke laag
2. Laag van het agrarisch cultuurlandschap
3. Stedelijke laag
4. Laag van de beleving

Ad 1 Natuurlijke laag

De gronden van het zonnepark liggen binnen de Beekdalen en natte laagtes (groen) (zie figuur dertien). In de beekdalen en natte laagtes verzamelde het water en ontwikkelden zich moerassen en broekbossen.

Figuur 11 Natuurlijke laag; beekdalen en natte laagtes

Norm beekdalen en natte laagtes:

- Het waterpeil is niet lager dan voor graslandgebruik noodzakelijk is.

Richting beekdalen en natte laagtes:

- Beekdalen en laagtes krijgen een beschermende bestemmingsregeling, gericht op instandhouding van het watersysteem, de waterkwaliteit en voldoende ruimte voor water en indien het bestaande (agrarisch) gebruik dat toelaat natuurlijke dynamiek,
- Als ontwikkeling plaatsvinden in of in de directe nabijheid van beekdalen en natte laagtes, dan dragen deze bij aan extra ruimte voor de dynamiek van het stromende water en het vasthouden van water, aan versterking van de samenhang in het beeksysteem en aan vergroting van de zichtbaarheid, bereikbaarheid en beleefbaarheid van het water. Dit zijn uitgangspunten bij (her)inrichting.

Toetsing voorgenomen ontwikkeling aan natuurlijke laag

De zonnepanelen worden op stellages geplaatst. Voor een zonnepark is een laag grondwaterpeil niet noodzakelijk. Door het dempen van interne watergangen kan het grondwaterpeil binnen het plangebied verhoogd worden. Doordat daarnaast de ondergrond van het zonnepark niet wordt verhard, kan meer water worden vastgehouden in het gebied. Dit biedt tevens mogelijkheden voor de ontwikkeling van andersoortige vegetatie. De beleefbaarheid van het water (in de omliggende sloten) wordt versterkt door het aanleggen van enkele natuurvriendelijke oevers en natte natuur aan de westzijde. Hierdoor wordt de zichtbaarheid, bereikbaarheid en leefbaarheid van het water vergroot. Er kan worden geconcludeerd dat het initiatief past binnen de kaders behorend bij de natuurlijke laag.

Ad 2 Laag van het agrarisch cultuurlandschap

Figuur 12 Laag van het agrarisch cultuurlandschap

De gronden van het zonnepark liggen in het jonge heide- en broekontginningenlandschap. In het landschap werd geweid en werden plaggen gestoken voor in de stal. Na de uitvinding van kunstmest werden de gronden in cultuur gebracht. Het huidige beeld bestaat uit een landbouwontginningenlandschap met open ruimtes.

Norm jonge heide- en broekontginningenlandschap

- De jonge heide- en broekontginningslandschappen krijgen in gebieden met weidevogels een beschermende bestemmingsplanregeling, gericht op instandhouding van de openheid.

Richting jonge heide- en broekontginningenlandschap

- Als ontwikkelingen plaatsvinden in de agrarische ontginningslandschappen, dan dragen deze bij aan behoud en versterking van de dragende lineaire structuren van lanen, bosstroken en waterlopen en ontginningslinten met erven en de kenmerkende ruimtematen.

Toetsing voorgenomen ontwikkeling aan agrarische laag

Het plangebied is door de provincie niet aangewezen als weidevogelgebied. Het karakter van het ontginningenlandschap blijft en de kenmerkende ruimtematen blijven behouden door te kiezen voor een zonnepark op gepaste afstand tot bewoning. De relatief lage opstelling van 1,8 meter en lage landschappelijke inpassing draagt verder bij aan dit open landschap. Er kan worden geconcludeerd dat het initiatief past binnen de kaders behorend bij de agrarische laag.

Ad 3 Stedelijke laag

Het plangebied ligt in het buitengebied. Voor de stedelijke laag is in dit geval het thema *informele en trage netwerk* van toepassing.

Informele en trage netwerk

Het informele trage netwerk is het 'langzame' netwerk (wandelpaden, fietspaden, ruiterspaden, vaarroutes) van de provincie, dat delen van het agrarisch cultuurlandschap en het natuurlijke laag toegankelijk en ervaarbaar maakt. De oude zandwegen en paden vormen het basisstramien. Van oudsher verbonden deze routes vaak de kernen met het ommeland en met elkaar. Doordat bepaalde schakels in dit netwerk in de loop van de tijd zijn verdwenen, is er sprake van onderbrekingen.

De ambitie is om het verplaatsingsgedrag te verschuiven van auto naar fiets. Daarnaast ligt er de ambitie om de onderbrekingen op te heffen. Het fiets- en wandelpaden netwerk wordt opnieuw van de regio samengevoegd tot een compleet systeem. Verbinden van kernen met het buitengebied, ommetjes, gericht op het beleefbaar maken van de directe leefomgeving en het landschap en het verknopen van dit netwerk aan overstapplaatsen aan de hoofd- en regionale infrastructuur.

Norm informele en trage netwerk

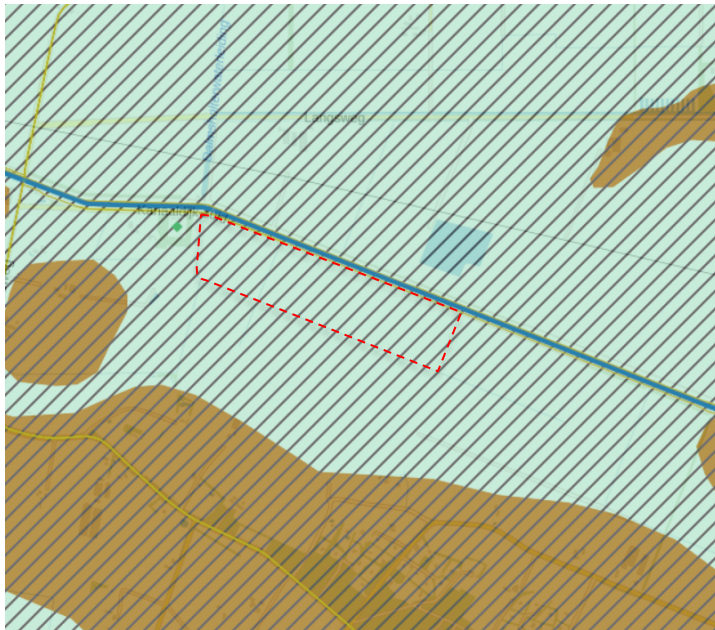
De norm is om informele routes en netwerken in beeld te brengen en een beschermende bestemmingsregeling te geven. Bij ruimtelijke ontwikkelingen nabij zandwegen, wandel- en fietsroutes worden onderbrekingen in het netwerk voorkomen. In de richtinggevende uitspraken staat dat wanneer ontwikkelingen plaatsvinden in gebieden dichtbij de stad of dorp, dan dragen deze bij aan het behoud van het padennetwerk. Nieuwe mogelijkheden worden benut.

Toetsing voorgenomen ontwikkeling aan stedelijke laag

Aan de noordzijde van het plangebied ligt een zandweg. Deze zandweg wordt niet veelvuldig gebruikt. Om passerende recreanten te informeren over het zonnepark, zal bij de entree van het zonnepark een informatief bord worden geplaatst.

Ad 4 Laag van de beleving

In de laag van de beleving komen de natuurlijke, functionele en sociale processen bij elkaar. Het plangebied valt hierbij binnen een donkerte gebied. Het geeft een indicatie van het 'buitengebied' van Overijssel, een plek waar het 's nachts nog echt donker is.

Figuur 13 Laag van de beleving

Norm donkerte:

- Geen

Richting donkerte:

- In de donkere gebieden alleen minimaal noodzakelijke toepassing van kunstlicht. Dit vereist het selectief inzetten en 'richten' van kunstlicht.
- Veel aandacht voor vermijden van onnodig kunstlicht bij ontwikkelingen in het buitengebied.

Toetsing voorgenomen ontwikkeling aan de laag van de beleving

Voor het realiseren van het zonnepark is daarbij geen kunstlicht vereist. In tegenstelling, een zonnepark betreft een 'rustige' ontwikkeling waar weinig rond om heen gebeurt. De aanwezige donkerte wordt hierbij behouden. Er kan worden geconcludeerd dat het initiatief past binnen de kaders behorend bij de laag van de beleving.

Basisinspanning voor zonnevelden

Om aan de basisinspanning te voldoen, moet een inrichtingsplan worden opgesteld dat past binnen onderstaande drie schaalniveaus met bijbehorende ontwerpprincipes.

Schaalniveau 1: Het omringende landschap: aansluiten op karakteristieken van het gebied

Het inrichtingsplan voor het zonnepark is opgesteld zodat de aanwezige groene karakteristieken niet worden aangetast. Het zonnepark ligt zo laag mogelijk met een lage vorm van landschappelijke inpassing in het open landschap.

Schaalniveau 2: De directe omgeving: aansluiten op omgeving, maak randen met kwaliteit

De directe omgeving van het zonnepark bestaat uit een open en weids beeld. Enkel aan de noordzijde staan bomen en is er sprake van opschot in de aangrenzende sloot. De weg aan de noordzijde betreft een extensief gebruikte zandweg. Hierdoor is het zonnepark niet goed zichtbaar vanaf de weg.

Er is meer zicht op het zonnepark vanaf de zuidzijde, westzijde en oostzijde. Om het zicht op het zonnepark weg te nemen, is gekozen voor extra landschappelijke inpassing. Hiervoor is een landschappelijk inrichtingsplan opgesteld (opgenomen in bijlage 1). De randen van het zonnepark worden ingericht met een singel, losse hagen en natuurvriendelijke oevers. Op deze manier worden randen met kwaliteit gemaakt.

Schaalniveau 3: Het zonneveld zelf: eenvoudige hekwerken en poorten, logische opstelling panelen, eenvoudige transformator- en bijgebouwen

De zonnepanelen worden op eenvoudige stellages geplaatst en hebben een maximale hoogte van 180 cm. Door deze geringe hoogte vallen ze niet op in het landschap. De panelen hebben daarnaast allemaal een zuidoriëntatie zodat het beeld rustig is. De omvormers en transformator staan als een geordend principe langs de noordrand van het zonnepark. Het hekwerk bestaat uit een grofmazig hekwerk in bij het zonnepark passende kleuren (grijs of groen). Hierdoor valt het hekwerk niet op. Daarnaast wordt het hekwerk en het zonnepark vrijwel geheel gemaskeerd door de landschappelijke maatregelen.

3.3.2 Contouren Programma Nieuwe Energie Overijssel 2017

In 2016 is de provincie Overijssel samen met kernpartners van start gegaan met de ontwikkeling van het Programma Nieuwe Energie Overijssel. Dit programma heeft als doel om in 2023 20% hernieuwbare energie te realiseren en besparings- en efficiencymaatregelen in verschillende sectoren te stimuleren. Hiertoe is een uitvoeringsstrategie opgesteld waarin wordt ingezet op besparing van energie en het opwekken van duurzame energie middels win, zon en biomassa en geothermie.

M.b.t. zonne-energie is de doelstelling 2-3 PJ in 2023. Dit betekent maximaal 1.000 ha aan oppervlak. Dat is minder dan 1% van het oppervlak van Overijssel. Als indicatieve verdeling is 40% op daken aangehouden en 60% in veldopstellingen.

Van groot belang is om een sterk maatschappelijk en politiek draagvlak (juist ook in de gemeenteraden) hiervoor te verkrijgen. Het tijdig betrekken van stakeholders en een transparante open communicatie is hierbij essentieel om vertragingen te voorkomen.

3.3.2 Omgevingsverordening Provincie Overijssel

De Omgevingsverordening Overijssel 2017 regelt dat wat nodig is voor het belang uit de Omgevingsvisie. Het wordt ingezet om bepaalde essentiële onderdelen van het beleid juridisch te borgen. Gemeenten en waterschappen krijgen zoveel mogelijk ruimte daar zelf nadere invulling aan te geven.

In de Omgevingsverordening zijn specifieke regels opgenomen voor de realisatie van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen:

Artikel 2.1.8 Kwaliteitsimpuls zonnevelden

lid 1

In de Groene Omgeving mogen zelfstandige opstellingen van zonnepanelen uitsluitend worden toegestaan als tijdelijk (mede)gebruik van de gronden.

Toetsing initiatief

Het zonnepark wordt voor 25 jaar geëxploiteerd. Daarnaast wordt het geplaatst op gronden die agrarisch gebruikt zullen blijven worden (de ondergrond wordt begraasd door schapen). Er is dus sprake van medegebruik van de gronden. Geconcludeerd kan worden dat het plan past binnen lid 1.

lid 2

Bestemmingsplannen voorzien uitsluitend in de opstelling van zelfstandige opstellingen van zonnepanelen in de Groene Omgeving als de maatschappelijke meerwaarde is aangetoond én is aangetoond dat het verlies van ecologische en/of landschappelijke waarden in voldoende mate wordt gecompenseerd door investeringen ter versterking van de ruimtelijke kwaliteit in de omgeving.

Toetsing initiatief

De maatschappelijke meerwaarde van het zonnepark zit hem allereerst in de aantoonbare behoefte aan duurzame energie. Initiatiefnemer biedt, bij behoefte, geïnteresseerden de mogelijkheid te investeren in het zonnepark. Uit het flora en fauna onderzoek dat is opgesteld (zie hoofdstuk 4) blijkt dat er geen negatieve gevolgen zijn voor flora en fauna. Daarnaast wordt nog extra geïnvesteerd in de ruimtelijke kwaliteit door in overleg met omwonenden extra landschappelijke inpassing te realiseren en een gedeelte van het plangebied niet in te richten als zonnepark. Aan de randen wordt het zonnepark landschappelijk in gepast en aan de westzijde wordt een gebied als natuur ontwikkeld. Hierdoor vormt het zonnepark een groene verbinding, zoals ook gewenst was in eerdere beleidsplannen (zie paragraaf 3.4 van deze ruimtelijke onderbouwing. Tenslotte zal het zonnepark gedeeltelijk worden onderhouden door een omwonende. Om meerwaarde voor de omgeving te creëren is initiatiefnemer voornemens een afdracht te doen aan Stichting Kostbaar Salland. Omwonenden binnen een straal van 750 meter kunnen aanspraak maken op dit fonds om beheer en

onderhoud uit te voeren aan landschapselementen in de omgeving van het plangebied. Daarmee wordt ook een maatschappelijke meerwaarde gecreëerd. Geconcludeerd kan worden dat het plan past binnen lid 2.

lid 3

De maatschappelijke meerwaarde als bedoeld in lid 2 moet worden onderbouwd vanuit de volgende criteria:

- a) de mate waarin sprake is van meervoudig ruimtegebruik;
- b) maatregelen die getroffen worden om de impact op de omgeving te beperken en/of te compenseren;
- c) de mate waarin wordt aangesloten op de karakteristieken van het gebied;

Toetsing initiatief

Zie voorgaande alinea. De ondergrond blijft agrarisch in gebruik en ook als dusdanig bestemd. Door de ondergrond te laten begrazen door schapen en tegelijkertijd energie op te wekken door het plaatsen van een zonnepark, is er sprake van meervoudig ruimtegebruik. Om de impact te beperken worden investeringen in het landschap gedaan. Deze passen bij de karakteristieken van het gebied, zoals ook blijkt uit de beleidsanalyse en het inrichtingsplan. Geconcludeerd kan worden dat het plan past binnen lid 3.

lid 4

In aanvulling op het gestelde onder 2 geldt voor nieuwe ontwikkelingen die plaatsvinden op gronden die vallen binnen het ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water en die niet zijn aangeduid als Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)), geldt de voorwaarde dat de compensatie door investeringen ter versterking van ruimtelijke kwaliteit in de omgeving gericht moeten zijn op de versterking van de kwaliteit van natuur, water en landschap.

Toetsing initiatief

Het plangebied ligt niet op gronden met ontwikkelingsperspectief Ondernemen met Natuur en Water of binnen het NNN. Lid 4 is dan ook niet van toepassing.

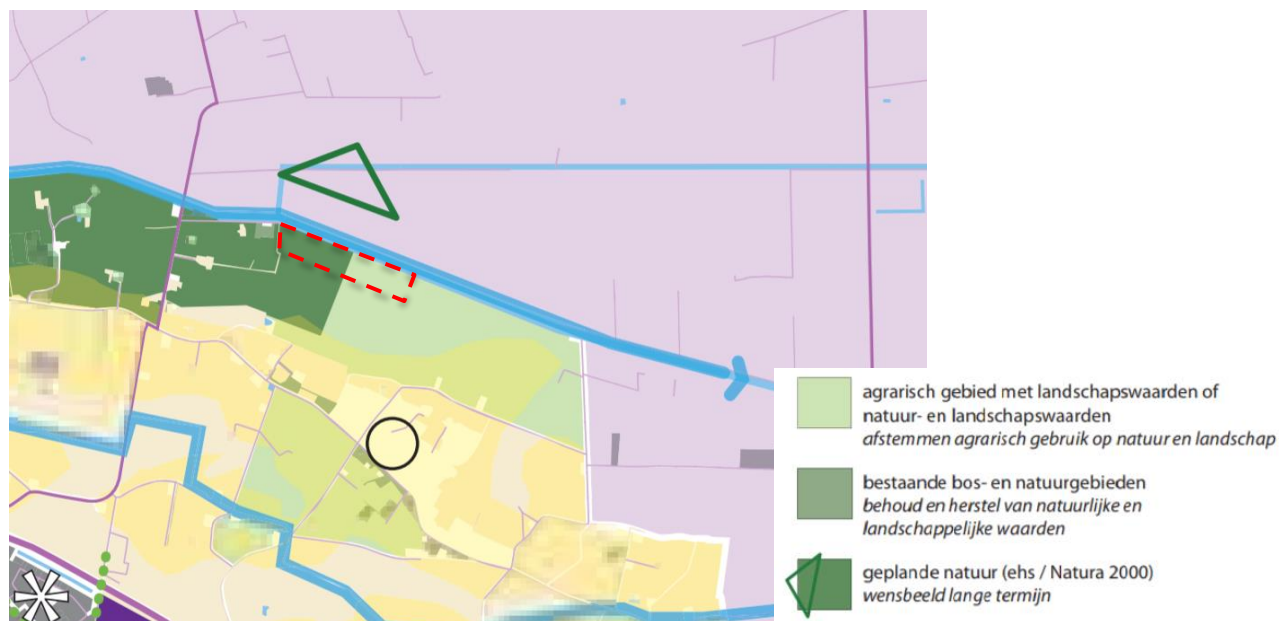
3.3.4 Omgevingsvisie – Regionaal Waterplan

In de Omgevingsvisie Overijssel zijn twee kaarten opgenomen: Ontwikkelingsperspectieven Omgevingsvisie Overijssel en de functiekaart Water. Op de kaart van de ontwikkelingsperspectieven zijn zoveel mogelijk de functies weergegeven die een rol spelen bij ruimtelijke- en gebiedsontwikkelingen (de oppervlaktewateren, drinkwaterwinlocaties). Op de functiekaart water zijn vooral de gebruiksfuncties opgenomen. In de waterparagraaf wordt het beleid voor het aspect water nader uitgewerkt.

3.4 Gemeentelijk beleid

3.4.1 Structuurvisie 2025+

Op 27 september 2012 heeft de gemeenteraad van Raalte de 'Structuurvisie 2025+' vastgesteld. In de structuurvisie is een analyse van de gemeente Raalte opgenomen welke als basis heeft gediend voor de opgestelde visiekaart. Onderstaand is een uitsnede uit de visiekaart opgenomen.

Figuur 14 Visiekaart structuurvisie Buitengebied gemeente Raalte

Het plangebied is gelegen in een tweetal type gebieden; 'agrarisch met landschapswaarden of natuur- en landschapswaarden' en 'geplande natuur (ehs/Natura2000) wensbeeld lange termijn'.

In de agrarische gebieden wordt het agrarische gebruik afgestemd op de aanwezige landschaps- en natuurwaarden. Het gaat o.a. om gebieden met veel reliëf, zoals de essen, en gebieden met een karakteristieke openheid, zoals de komgronden.

Bestaande bos- en natuurgebieden zijn vooral te vinden rond de dekzandruggen en -laagtes. Opvallend aan de natuurgebieden in Raalte is de wat geïsoleerde ligging. In het kader van de plannen voor de ontwikkeling van een nationale ecologische hoofdstructuur (ehs) is daarom ingezet op verbreding van de bestaande natuurkernen én een verbeterde verbinding tussen de natuurkernen onderling, o.a. door middel van robuuste verbindingzones. Hoewel de landelijke overheid de ehs-doelstellingen aan het herijken is, blijft het wensbeeld van de gemeente voor de lange termijn overeind. Dat betekent dat met name ten noorden van Heino nieuwe natuur kan worden gerealiseerd. Voor het Overijssels Kanaal bestaan al plannen voor een meer ecologische inrichting van de oevers.

Toetsing initiatief aan Structuurvisie 2025+

Ten tijde van het schrijven van de structuurvisie was het fenomeen zonneparken nog niet dusdanig bekend dat hierover is geschreven in de visie. Wel blijkt uit het inrichtingsplan dat de realisatie van het zonnepark zorgt voor een verdere versterking van de natuurwaarden ter plekke. Een gedeelte van de gronden aan de westzijde wordt omgevormd tot natuur, zodat een bijdrage wordt geleverd aan het lange termijn wensbeeld. Daarnaast wordt rondom het zonnepark natuurvriendelijke oevers aangelegd en wordt de ondergrond extensief beheerd. De watergangen tussen de percelen blijven vrij van hekwerken en worden deel natuurvriendelijk ingericht. Hierdoor levert het zonnepark een versterking op van de natuurwaarden ter plekke en vergroot het de biodiversiteit. De plan past daarmee goed binnen de Structuurvisie 2025+.

3.4.3 Richtlijnen zonneparken buitengebied gemeente Raalte

Om de realisatie van zonneparken in goede banen te leiden heeft de gemeente Raalte specifiek beleid voor zonneparken opgesteld. Om een zonnepark te realiseren dient (1) een zorgvuldig proces met de omgeving te worden doorlopen, dient het (2) inrichtingsplan te worden afgestemd op de omgeving en dient er een goede (3) verdeling van de lusten en de lasten plaats te vinden. In het beleid is hierop een nadere toelichting gegeven. Voor de maatschappelijke meerwaarde wordt daarnaast gekeken naar het (4) aansluiten bij gebiedsopgaven en (5) extra inzet duurzaamheidsdoelen. In deze paragraaf wordt beschreven op welke wijze invulling wordt gegeven aan bovenstaande aspecten en daarmee een bijdrage levert aan het verduurzamen van de gemeente Raalte.

Ad.1 Zorgvuldig proces om te komen tot een plan met draagvlak

- Verkenning met gemeente: middels een principeverzoek is het initiatief voorgelegd aan de gemeente. Op basis van verkennende gesprekken met enkele medewerkers van de gemeente Raalte is geconcludeerd dat het initiatief in principe binnen het beleid past.
- Na de verkennende gesprekken met ambtenaren en wethouders, is PowerField de omgeving van het projectgebied ingetrokken om omwonenden persoonlijk te informeren over het plan en uit te nodigen voor een informatieavond. Door meerdere omwonenden is aangegeven dat de persoonlijke benadering in een vroegtijdig stadium erg werd gewaardeerd.
- Op 28 augustus 2019 is voor de omwonenden die het meest dichtbij wonen (en die ook persoonlijk zijn geïnformeerd) een informatieavond georganiseerd. Hierbij is een presentatie gegeven door PowerField en is samen nagedacht over een mogelijk inrichtingsplan. Tijdens de informatieavond werd door de omwonenden aangegeven dat zij in principe niet tegen het zonnepark waren MITS het landschappelijk goed wordt ingepast én de revenuen bij de directe omgeving terecht komen en niet elders (bijvoorbeeld in het dorp Heino of elders in de gemeente).
- Op 24 september 2019 is het plangebied nogmaals bekeken samen met enkele bewoners bekeken. Met hen is bekeken hoe het zonnepark er uit kan komen te zien en op hoeveel afstand het van de woningen zou moeten komen te staan. Tijdens dit gesprek is nogmaals aangegeven dat de revenuen bij de directe omgeving terecht moeten komen, waarbij tevens is aangegeven dat degene die het meeste last ondervindt, de meeste revenuen zou moeten krijgen. Tevens is aangegeven dat de andere omwonenden niet heel veel voelen voor mee-investeren in het zonnepark zelf; geadviseerd werd omwonenden financieel te compenseren voor bijvoorbeeld het investeren in zonnepanelen, isolatie of landschappelijk groen.

PowerField heeft op basis van deze gesprekken het inrichtingsplan voorstel voor financiële participatie aangepast

- 30 oktober is een 2^e informatieavond voor omwonenden georganiseerd waarbij het aangepaste inrichtingsplan is en financiële voorstel is gepresenteerd.
- Op 16 december zijn een aantal omwonenden bezocht om met hen van gedachten te wisselen over de impact van het zonnepark op hun omgeving en wat hieraan gedaan kan worden. Naar aanleiding hiervan is het ontwerp aangepast waarbij het inkoopstation van Enexis verder naar het westen is geplaatst.
- Tijdens de inzage termijn van de ontwerp omgevingsvergunning zal een inloopmiddag/avond worden georganiseerd om het plan aan het brede publiek te laten zien. Ook opmerkingen die tijdens deze bijeenkomst worden gemaakt zullen, wanneer mogelijk, worden verwerkt in een definitieve vergunning.
- Gedurende het gehele proces staat PowerField uiteraard open voor suggesties.

Ad.2 Inrichtingsplan bedacht met en afgestemd op de omgeving

Tijdens de aanvang van het proces is de omgeving benaderd met een 'blanco' plankaart waarop enkel de contouren van de kadastrale percelen ingetekend waren. Zowel tijdens de eerste kennismakingsgesprekken als tijdens de eerste informatieavond kwam naar voren dat er vanuit twee perspectieven naar het zonnepark wordt gekeken; vanaf de bewoners aan de zuidzijde (Haarsmaatweg, Hillebrandweg, Haarweg) en noord-westzijde (Kanaaldijk-Zuid, Kanaaldijk-Noord). Vanuit beide zijden wordt het plangebied compleet anders ervaren.

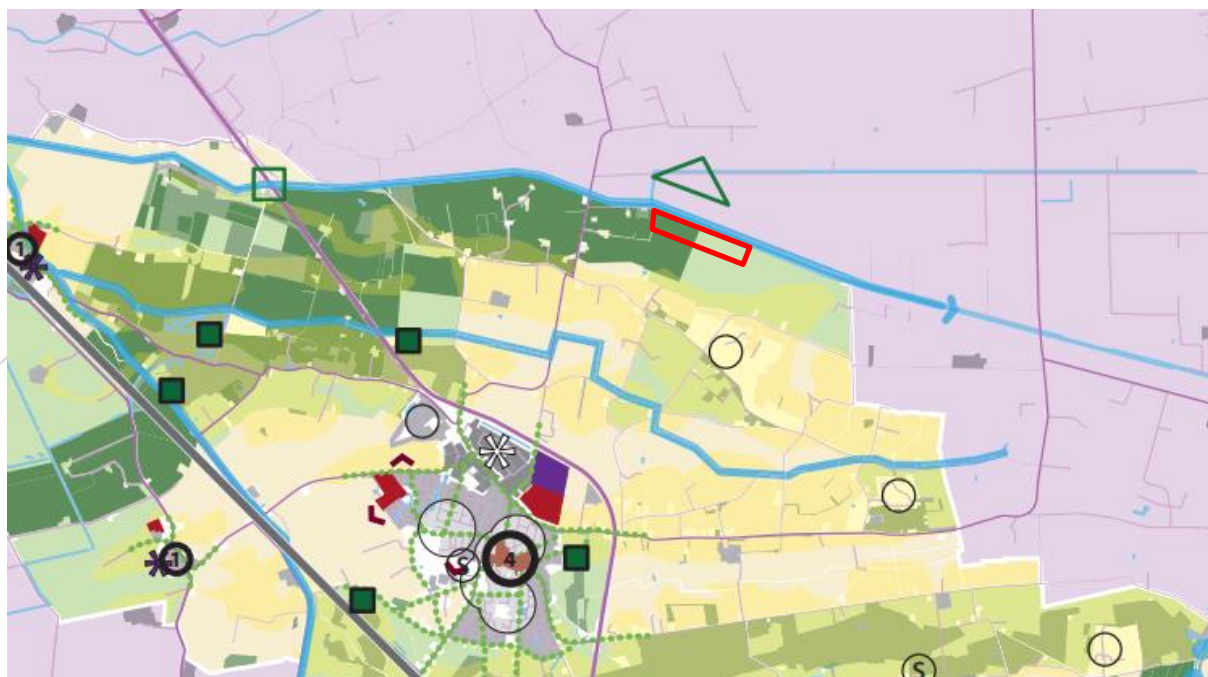
De afstand van de woningen aan de zuidzijde tot het plangebied is met minimaal circa 400 meter relatief groot te noemen. Zonnepanelen met een maximale hoogte van 1,8 meter worden vanaf zo'n afstand niet als een groot obstakel gezien. Deze bewoners hechten met name waarde aan het open landschap en zicht op het hoge groen (bomen en struweel) op de Kanaaldijk-Zuid. Aangegeven is dit beeld te willen behouden en tegelijkertijd de zonnepanelen volledig uit het zicht te houden. Een lage (wilde) haag van inlandse soorten met een maximale hoogte van circa 2-3 meter werd hierbij als meest wenselijk gezien. Door het jaarlijks onderhouden van de haag blijft deze dicht van structuur en kan de hoogte beperkt blijven. Dit past tevens bij de wensen van PowerField om schaduwvorming zoveel mogelijk te voorkomen. Een dergelijke haag kan daarnaast een biotoop bieden voor diverse flora en fauna waaronder vogels en klein wild.

De afstand van de woningen aan de noord-westzijde tot het plangebied is met circa 50 meter veel kleiner. Beide bewoners hebben aangegeven dat ze graag hun uitzicht zoveel mogelijk willen behouden. PowerField respecteert dit en heeft om die reden voorgesteld het zonnepark te verkleinen. Door afstand te bewaren tot de westzijde van het plangebied, behoudt Kanaaldijk-Noord 1A het grootste gedeelte het uitzicht over de landerijen. Tevens wordt schuin op de landschappelijke inpassing van het zonnepark gekeken, waardoor de panelen niet te zien zullen zijn. Bewoners hebben aangegeven de bijbehorende gronden graag te willen beheren door middel van schapen, iets dat PowerField graag nader verkend. Op deze manier wordt tevens werkgelegenheid gecreëerd in de directe omgeving.

Omdat Kanaaldijk-Zuid 4 volledig in een bos gelegen is, wordt vanuit de woning niet op het plangebied uitgekeken. De bewoner heeft aangegeven wel een tweetal zitjes te hebben aan de rand van het bos vanwaar hij over het landschap uitkijkt. Om ook deze bewoner tegemoet te komen is besloten het zonnepark in een schuine lijn te verkleinen zodat het zicht op het landschap zoveel mogelijk wordt behouden.

Met beide bewoners is gesproken over de landschappelijke inpassing en beiden hebben aangegeven dat een lage groene singel het meest passend is. Hierbij wordt aangesloten bij de aanwezige groenstructuur op de Kanaaldijk-Zuid.

Bovenstaand proces heeft ertoe geleid dat een gedeelte van de gronden aan de westzijde van het plangebied niet als zonnepark zal worden ingericht. In overleg met deze omwonenden zal PowerField (eventueel in samenwerking met de bewoners van Kanaaldijk-Noord 1A) deze gronden extensief beheren zodat deze verruigen. Er mag daarbij opslag ontstaan van inheemse struiken. Wel zal voorkomen worden dat het weidse uitzicht hierdoor verloren gaat. PowerField is voornemens de watergang aan de westzijde natuurvriendelijk in te richten; hiertoe zal opnieuw worden afgestemd met het waterschap. Door de ontwikkeling van het zonnepark kan er dus nieuwe natuur worden ontwikkeld op de locatie die in de Structuurvisie Raalte 2025+ 'de kracht van de kernen' is aangewezen als 'geplande natuur (ehs/ Natura 2000) wensbeeld lange termijn'.

Figuur 15 Locatie zonnepark en wensbeeld groene verbingszone

De combinatie van nieuwe natuur in samenhang met landschappelijke inpassing van het zonnepark en het extensief beheren van de ondergrond onder het zonnepark, maakt dat het zonnepark kan fungeren als nieuwe groene verbingszone.

Ad. 3 Verdeling van de lusten en de lasten in de lokale omgeving

Om niet alleen de lasten maar ook de lusten van het zonnepark te verdelen, biedt PowerField verschillende vormen van financiële participatie aan. Dit bestaat uit enerzijds een vergoeding voor direct omwonenden en anderzijds de mogelijkheid om te investeren in het zonnepark en lokaal eigenaarschap mogelijk te maken. Een uitgebreide toelichting is opgenomen in bijlage 2.

Ad. 4 Aansluiten bij gebiedsopgaven

Herverkaveling gebied voor behoud en verbetering landbouwstructuur

De ontwikkeling van het zonnepark inclusief landschappelijke inpassing en natuurontwikkeling komt voort uit een onderliggende ruilverkaveling. De agrarisch gebruikte percelen zijn in eigendom van twee agrarisch ondernemers. Voor de ene ondernemer geldt dat de percelen veldkavels betreffen; dit initiatief maakt het voor hem financieel mogelijk te investeren in gronden dicht bij zijn agrarisch bedrijf. Voor het tweede bedrijf geldt dat de gronden wellicht aan het eigen bedrijf liggen, maar deze tevens te ver weg gelegen zijn om als uitloopgebied te fungeren. Deze ontwikkeling maakt het mogelijk dat de agrarisch ondernemer neveninkomsten genereert waardoor zijn bedrijf een duurzamere toekomst tegemoet gaat.

Herverkaveling/ ruimte voor versterking landschap

De ontwikkeling van het zonnepark maakt het mogelijk dat een gedeelte dat nu agrarisch in gebruik is, extensiever gebruikt zal gaan worden en tevens dienst doet als (natuurlijke) versterking van het landschap.

Wateropgaven, zoals waterberging, natuurvriendelijke oevers, vernatting, klimaatopgave

Ondanks dat er geen wateropgave vanuit het waterschap ligt in het plangebied, wordt een gedeelte van de oevers van de aangrenzende watergang natuurvriendelijk vergraven. Hierdoor wordt een bijdrage geleverd aan enerzijds waterberging en anderzijds de realisatie van een natuurvriendelijke oever.

Ecologische kwaliteiten verbeteren (doelsoorten e.d.) en verbeteren biodiversiteit

Door de aanleg van een natuurgebied, natuurvriendelijke oever, extensief beheer van de gronden en aanleg van landschappelijke inpassing worden de ecologische kwaliteiten sterk verbeterd. Dit zal leiden tot een verbetering van de biodiversiteit ter plekke.

Natuurontwikkeling: verbindingzones, natuurontwikkeling, bijenbehoud (bijvoorbeeld bloemen stroken en bijenkasten van de lokale imkervereniging)

Zoals reeds beschreven zal het zonnepark met de landschappelijke inpassing en te realiseren natuur bijdragen aan natuurontwikkeling ter plaatse. Daarnaast zal het fungeren als een ecologische verbindingzone. Enkele niet benutte / incidentele onderhoudsstroken worden extensief beheerd zodat wilde bloemen kunnen groeien. Om dit te bespoedigen zal hier bloemrijk grasland worden ingezaaid. Tevens wordt de mogelijkheid geboden bijenkasten te plaatsen voor een lokale imker.

Ad. 5 Extra inzet duurzaamheidsdoelstellingen

Aanbieden zonne-energie installaties (met korting) aan particulieren /bedrijven in de gemeente

Om tevens particulieren en ondernemers te enthousiasmeren zoveel mogelijk daken vol te leggen met zonnepanelen, zal PowerField een kortingsactie organiseren. Particulieren en ondernemers uit het dorp Heino kunnen gedurende zes maanden na aanvang van de bouw van het zonnepark, zonnepanelen kunnen inkopen bij PowerField tegen 10% korting.

Realiseren zonne-energie installatie op dak(ken) maatschappelijk gebouw(en)

Om ook zoveel mogelijk maatschappelijk vastgoed te voorzien van zonnepanelen, zal PowerField voor deze partijen een aparte kortingsactie organiseren. Voor maatschappelijk vastgoed in Heino (bijvoorbeeld het buurthuis of voetbalkantine) kan gedurende zes maanden na de aanvang van de bouw van het zonnepark, zonnepanelen worden ingekocht bij PowerField tegen 30% korting.

Creëren lokale werkgelegenheid (invulling geven Social Return On Investment)

Eerder in dit document is reeds beschreven dat een omwonende heeft aangeboden het zonnepark te willen gaan beheren. PowerField denkt hier graag over mee om de lokale werkgelegenheid op deze wijze te stimuleren. Ook voor de realisatie van het zonnepark zelf betreft PowerField graag lokale ondernemers. De bouw van de installatie vereist vaak technische kennis die de kennis van lokale installateurs overstijgt. Wel is het zo dat zaken als bouwrijp maken (loonwerk), vergraven van watergangen en aanleg van landschappelijke inpassing goed door lokale partijen kan worden gedaan.

Uniek; ondersteuning bij het ontwikkelen van kleine zonneparken tot twee hectare

Tenslotte heeft PowerField een uniek voorstel. Een gedeelte van de politiek in Raalte heeft aangegeven tevens graag kleine zonneparken tot 2 hectare te ontwikkelen. Gedacht wordt aan (voormalig) agrarisch erven waarop oude opstallen (inclusief asbest) staan. Dagelijks stoppen er namelijk zes á zeven boeren in Nederland, de verwachting is dat de komende tien jaar 30% van de agrariërs stopt. Ook in Raalte zijn de afgelopen jaren meerdere agrariërs gestopt:

The screenshot shows the CBS website interface. At the top, there are dropdown menus for 'Regio's' and 'Perioden'. Below them, the location 'Raalte' is selected. Under 'Onderwerp', the category 'Aantal landbouwbedrijven, totaal' is chosen. The resulting table shows the number of agricultural businesses in Raalte from 2000 to 2018. The data shows a steady decline from 643 in 2000 to 481 in 2018.

	2000	2005	2010	2015	2016	2017	2018
Aantal landbouwbedrijven, totaal	643	691	625	559	506	490	481

Bron: CBS

Figuur 1 Aantal landbouwbedrijven in Raalte, bron [CBS.nl](https://www.cbs.nl)

Stoppers betreffen vaak agrariërs op leeftijd zonder opvolger of koper van het agrarisch bedrijf. In veel gevallen zijn de opstallen ook dusdanig verouderd dat ze niet interessant zijn voor het voortzetten van een bedrijf en één van de enige opties is feitelijk het saneren van de aanwezige opstallen. Aangezien deze sanering zeer kostbaar is, is beleid opgesteld om hierin te ondersteunen. Middels Rood voor Rood / KGO kan in ruil voor sloop een bouwkaavel worden ontwikkeld of middels functieverandering kunnen de opstallen/locatie een tweede leven krijgen.

Gezien de grote hoeveelheid leegkomende erven, bieden de huidige beleidskaders wellicht niet voldoende houvast. Een nieuw verdienmodel zoals een zonnepark, kan in bepaalde gevallen uitkomst bieden! Hiermee worden meerdere vliegen in één klap geslagen:

- Voormalig agrarisch erven met oude opstallen worden gesaneerd;
- De rustende boer ontvangt inkomsten van het zonnepark (bijvoorbeeld verhuur van de grond) of kan zijn locatie verkopen en elders gaan wonen;
- Er wordt duurzame energie opgewekt.

Om te onderzoeken of dergelijke kleine zonneparken gerealiseerd kunnen worden wil PowerField zich hier voor inzetten door samen met lokale partijen/personen/energie coöperatie aan een tweetal van dit soort casussen te werken. Dit kan door op de volgende manieren:

- Inzet kennis en kunde (uren);
- Verwerven van gronden/locaties (iets dat voor andere partijen zoals energie coöperaties niet altijd mogelijk is, waardoor een project überhaupt niet van de grond komt) en deze verhuren ten behoeve van kleinere zonneparken;
- Het voorfinancieren van projectontwikkeling (uitvoeren van benodigde onderzoeken zoals Flora en Fauna onderzoek of laten opstellen van inrichtingsplannen);
- Gezamenlijk ontwikkelen van projecten (waarbij PowerField als de lokale partij gezamenlijk eigenaar worden van het zonnepark) in een partnership.

PowerField verkent op dit moment met een regionale bank de mogelijkheden voor het financieren van dergelijke projecten. Alvorens dit initiatief verder wordt uitgerold wordt dit afgestemd met de gemeente Raalte.

3.4.4 Landschapsonwikkelingsplan (LOP)

Het Landschapsonwikkelingsplan (2008) schetst het toekomstbeeld voor Salland. De visie maakt duidelijk welke ontwikkelingen passen in het Sallandse landschap en hoe het karakter van dit landschap versterkt kan worden.

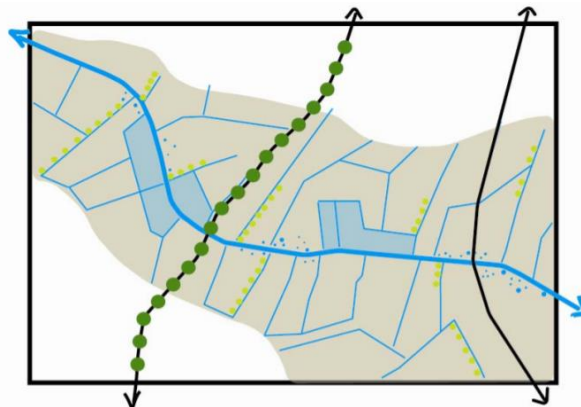

Figuur 16 Uitsnede visiekaart LOP, met bovenin het plangebied in rood

Het plangebied is gelegen in het dekzandlandschap, deelgebied weteringenlandschap (lichtgroen). De weteringen zijn de dragers van de landschapsstructuur. De waterlopen worden ontwikkeld tot brede moeras- en broeklandschappen met ruimte voor water en natte natuur. Het rationele karakter van de gegraven weteringen blijft behouden. De laagtes dienen zoveel mogelijk open te blijven, opgaande beplanting en andere ruimtelijke verdichting (bijvoorbeeld bebouwing) worden in de laagtes niet gestimuleerd. Doorgaande structuren in het weteringenlandschap zoals het Overijssels Kanaal en (doorgaande) wegen passen zich aan de karakteristiek van het landschap aan. Onbeplante wegen blijven onbeplant. Bestaande wegbeplanting blijft behouden en reageert op het landschap door op een andere manier om te gaan met onderbeplanting en de dichtheid van beplanting om zo de openheid te ervaren. De gewenste verschijningsvorm voor beplante wegen is een transparante wegbeplanting, zonder onderbeplanting, met bomen op voldoende onderlinge afstand. Dit wordt nader uitgewerkt in de deelsluitwerkingen. Het landschapsbeleid is gericht op het behouden en versterken van de karakteristieken.

Landschappelijke karakteristiek:

- Wetering als structuurdrager
- Rationeel karakter wetering en rechtlijnige verkaveling haaks op wetering;
- Open en nat karakter laagte;
- Waterberging ruimtelijk inpassen in dalvormige laagten;
- Natte natuurontwikkeling binnen rechtlijnig karakter verkaveling;
- Wegen en doorgaande structuren niet beplant, met uitzondering van historische lanen langs wegen.
- Beplanting passend in open landschap (knotwilgen, rietoevers, transparante elzensingels);
- Enkele kleinschalige ruggen met essen liggen in de laagten. Deze hogere gronden zijn door bebouwing, erfbeplanting en singels meer verdicht en kleinschaliger;

Motoren voor landschapsontwikkeling

In de visie wordt beschreven dat er per type landschap motoren voor landschapsontwikkeling te onderscheiden zijn. De naam 'motoren' is gekozen vanwege de dynamiek of 'aandrijfkraft' die de ontwikkelingen met zich mee brengen voor het landschap. Voor het projectgebied zijn twee belangrijke motoren van toepassing, de wateropgave en natuurontwikkeling.

De wateropgave

De dalvormige laagten langs de weteringen en de langgerechte lage ruggen met essen op de hogere delen gaan zich ruimtelijk meer onderscheiden. De hoger gelegen ruggen worden ruimtelijk verdicht, terwijl de laagten langs de weteringen een meer nat en open karakter krijgen. In de lagere delen langs de weteringen vindt ontwikkeling van natte natuur plaats met ruimte voor waterberging. Het oorspronkelijke karakter van de gegraven weteringen en de aanliggende kavelstructuur dient bij ontwikkeling behouden te blijven. Hiermee wordt voortgebouwd op het aanwezige historische patroon.

Natuurontwikkeling

Natte natuurverbindingen In de laagten langs beken en weteringen en in de komgebieden is ruimte voor waardevolle (schrle) bloemrijke graslanden. De oevers van de waterlopen lenen zich voor natte zones met plas-dras situaties, die dienen als ecologische natte verbindingen in de oost-west richting versterken natte karakter zones langs weteringen door realisatie natte verbindingzones

Toetsing initiatief aan LOP

Om het zonnepark landschappelijk goed in te passen, is een inrichtingsplan opgesteld. Dit inrichtingsplan is getoetst door de ervenconsulent van Het Oversticht, waarbij het beleid zoals opgenomen in het landschapsontwikkelingsplan in ogenschouw is genomen.

Om aan te sluiten bij het open landschap, is gekozen om de panelen op maximaal 1,8 meter hoogte te plaatsen. Hierdoor vallen deze minder op in het landschap. Als landschappelijke inpassing is gekozen voor een natuurvriendelijke oever in combinatie met een lage losse haag en groensingel. De natuurvriendelijke oever betreft een gebiedseigen vorm van landschappelijke inpassing. Door de geringe hoogte van de losse haag en singel in combinatie met een forse afstand tot woningen, zal deze enkel als een 'groene plint' te zien zijn in het landschap. De hogere groenstructuren (bomenrijen langs de Kanaaldijk-Zuid) blijven daardoor goed zichtbaar. Daarnaast dragen de natuurvriendelijke oevers bij aan natuurontwikkeling. Aan de westzijde van het plangebied wordt een stuk natuur ontwikkeld, zodat invulling wordt gegeven aan de lange termijn wens.

3.4.5 Welstand

Sinds 2016 heeft de gemeente Raalte geen welstand(snota) meer. Het welstandsvrij bouwen past binnen de landelijke ontwikkeling van wet- en regelgeving binnen de bouwsector, zoals het verruimen van vergunningsvrij bouwen en het privatiseren van de bouwtoets. Belangrijke stappen in een ontwikkeling waarbij de verantwoordelijkheid veel meer komt te liggen bij de bouwers en de overheid zich er minder mee bemoeit.

Toetsing initiatief aan welstand

Ondanks dat de gemeente geen welstand(snota) meer heeft, is in het inrichtingsplan rekening gehouden met welstandsaspecten. Samen met Het Oversticht is bekeken hoe tot een beter inrichtingsplan kan worden gekomen. Het advies van het Oversticht is opgenomen in bijlage 3. Het advies van het Oversticht is zo goed als mogelijk overgenomen in het inrichtingsplan. Zo zullen er in het extensief te beheren stuk grond aan de westzijde van het zonnepark verspreid struiken worden aangeplant. Ook zullen op de lege plekken in de bomenrij langs het Overijsselsch Kanaal nieuwe bomen worden geplant. Deze bomen zullen over 25 jaar volwassen zijn waardoor het beeld van een voltallige bomenrij is hersteld. Ten behoeve van beheer en onderhoud wordt een eenvoudig en bouwwerk neergezet met maximale hoogte van 4 meter. Om het gebouw extra aan het zicht te onttrekken, zal het uitgevoerd worden met een donker dak en zal er rondom heen een elzenhaag worden aangeplant. Ook dit bouwwerk zal na de exploitatietijd van het zonnepark worden opgeruimd. Tenslotte wordt bij de entree van het zonnepark een (bescheiden) informatiebord geplaatst om geïnteresseerden te informeren over het zonnepark.

3.4.6 Roalter akkoord 2018-2022

In Roalter Akkoord staat beschreven waar de gemeenteraad de komende jaren op in wil zetten voor Raalte.

Duurzaamheid, klimaatadaptie en energietransitie

Er ligt een grote opgave om tot een duurzaam Nederland te komen. Het aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering, de energietransitie van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen en de ontwikkeling naar een circulaire economie zijn randvoorwaarden voor het behoud van ons welzijn. Deze transitie vereist een fundamentele verandering van denken en handelen, maar biedt tegelijkertijd kansen voor economische ontwikkeling. Het gaat om grote maatschappelijke, economische én ruimtelijke veranderingen waarin we van iedere inwoner, elke ondernemer, de regio en tal van betrokken organisaties en instellingen iets vragen.

Dit zijn de ambities voor onze gemeente:

We willen de gemeente Raalte duurzamer maken en voldoen aan het klimaatakkoord van Parijs. Dit betekent dat we onze huidige ondersteunende en faciliterende rol voortzetten, maar ook op kansrijke plekken zelf of in regionaal verband met initiatieven starten. We zien dat duurzaamheid, de energietransitie en circulaire economie niet alleen noodzakelijk zijn voor onze samenleving, maar ook goede kansen bieden voor ondernemend Raalte.

Dit gaan we doen om onze ambities waar te maken:

- We gaan het goede voorbeeld geven door onze gemeentelijke gebouwen te verduurzamen;
- Waar mogelijk ondersteunen we actief initiatieven van ondernemend Raalte op circulaire economie;
- Om energieneutraliteit en duurzaamheid te bevorderen, streven we naar wijkgerichte energieneutrale plannen;
- We ontwikkelen een visie op klimaatadaptatie;
- We vragen aandacht voor of ondersteunen onderzoek naar nieuwe energieconcepten die langdurige opslag van energie mogelijk maken;

Toetsing Roalter Akkoord

De coalitie streeft naar een duurzame gemeente met een verschuiving van fossiele brandstoffen naar duurzame energiebronnen. De realisatie van een zonnepark past binnen dit streven.

4. Onderzoeken

4.1 Archeologie

Aardkundige, archeologische en cultuurhistorische waarden moeten zoveel mogelijk worden behouden. Op basis van het verdrag van Malta en de wet op de archeologische monumentenzorg is het uitgangspunt gesteld om archeologisch erfgoed zoveel mogelijk ter plekke te bewaren en maatregelen te nemen om dit te bewerkstelligen. De verstoorder van de bodem is verantwoordelijk voor het behoud van de archeologische resten. Daar waar behoud ter plekke niet mogelijk is, betaalt de verstoorder het archeologisch onderzoek en de mogelijke opgravingen. Voor ruimtelijke plannen die archeologische waarden bedreigen, moeten betrokken partijen in beeld brengen welke archeologische waarden in het geding zijn.

Op de cultuurhistorische waardenkaart van de provincie Overijssel is aangegeven waar gebieden met een lage, middelhoge en hoge verwachtingswaarde liggen. Het plangebied ligt in een beekoverstromingsvlakte met een bijbehorend lage verwachtingswaarde (zie onderstaande afbeelding). In het bestemmingsplan is geen dubbelbestemming – waarde archeologie - opgenomen.

Figuur 17 Uitsnede archeologische waardekaart

Voor het realiseren van het zonnepark hoeft de grond niet op grootschalige (en diepe) wijze geroerd te worden; de stellages worden op palen geplaatst. Daarnaast worden enkele omvormers/transformatoren en hekwerk geplaatst.

Gezien het feit dat het plangebied een lage archeologische verwachtingswaarde kent en de ingrepen in de ondergrond relatief klein zijn, zijn er geen nadelige gevolgen voor archeologische waarden te verwachten. Nader onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

4.2 Bedrijven en milieuzonering

Zowel de ruimtelijke ordening als het milieubeleid stellen zich ten doel een goede kwaliteit van het leefmilieu te handhaven en te bevorderen. Dit gebeurt onder andere door milieuzonering. Onder milieuzonering verstaan we het aanbrengen van een voldoende ruimtelijke scheiding tussen milieubelastende bedrijven of inrichtingen enerzijds en milieugevoelige functies als wonen en recreëren anderzijds. De ruimtelijke scheiding bestaat meestal uit het aanhouden van een bepaalde afstand tussen milieubelastende en milieugevoelige functies. Die onderlinge afstand moet groter zijn naarmate de milieubelastende functie het milieu sterker belast. Milieuzonering heeft twee doelen:

- het voorkomen of zoveel mogelijk beperken van hinder en gevaar bij woningen en andere gevoelige functies;
- het bieden van voldoende zekerheid aan bedrijven dat zij hun activiteiten duurzaam onder aanvaardbare voorwaarden kunnen uitoefenen.

Voor het bepalen van de aan te houden afstanden wordt gewoonlijk de VNG-uitgave 'Bedrijven en Milieuzonering' uit 2009 gehanteerd, waarin richtafstanden voor de ruimtelijk relevante milieuaspecten geur, stof, geluid en gevaar zijn opgenomen.

De voorgenomen ontwikkeling van een zonnepark levert geen hinder of gevaar op voor omliggende gevoelige functies. Wel worden transformatoren en omvormers geplaatst. Deze worden echter niet op korte afstand van gevoelige functies geplaatst. In de VNG-uitgave 'Bedrijven en milieuzonering' valt dit onder de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tussen de 10 en 100 MVA'. De grootste richtafstand is die van geluid en bedraagt 50 meter. Voor de omvormers is de vergelijking gemaakt met de activiteit 'elektriciteitsdistributiebedrijven met transformatorvermogen tot 10 MVA'. Voor deze activiteit is in de richtafstanden tabel voor het aspect geluid 30 meter. In dit plan liggen de dichtstbijzijnde woningen op een grotere afstand (minimaal circa 100 meter). Hiermee wordt ruimschoots voldaan aan de richtafstanden.

4.3 Bodem

Sinds 1 januari 2008 is in het Besluit Bodemkwaliteit (Bbk) vastgelegd hoe we in Nederland omgaan met het hergebruik van schone en licht verontreinigde grond en de bescherming van de bodem. Bij de verlening van een omgevingsvergunning in afwijking van het bestemmingsplan moet worden bepaald of de aanwezige bodemkwaliteit past bij het toekomstige gebruik. In dit plan wordt geen bezoekerscentrum (of een andere ruimte waarin langdurig mensen verblijven) gerealiseerd. Met betrekking tot het plangebied zijn geen (historische) bodembedreigende activiteiten bekend. De

gronden zijn altijd agrarisch in gebruik geweest, zonder dat er bebouwing heeft bestaan. Aangenomen kan worden dat de bodemkwaliteit ter plaatse geen probleem zal opleveren voor de realisatie van het zonnepark.

4.4 Cultuurhistorie

Op grond van het Besluit ruimtelijke ordening moeten naast de in de grond aanwezige of te verwachten monumenten, ook cultuurhistorische waarden in het plangebied worden meegewogen bij een afwijkingsbesluit in het kader van de Wet ruimtelijke ordening. Met dit plan worden geen cultuurhistorische waarden gesloopt of aangetast. Er bevinden zich in het plangebied geen rijks- of gemeentelijke monumenten.

4.5 Ecologie

De Wet natuurbescherming heeft als doel het voor de lange termijn beschermen van biodiversiteit. Sommige handelingen en ontwikkelingen kunnen de natuur schaden en zijn daarom krachtens de wet verboden. Is dat het geval dan moet er ontheffing worden aangevraagd voor het overtreden van een verbodsbepaling.

Om te onderzoeken of er gevolgen zijn voor Flora en Fauna, is een toetsing aan de Wet natuurbescherming uitgevoerd in verband met de voorgenomen aanleg van het zonnepark te Raalte. Op basis van veldonderzoek (d.d. 25-6-2019) en bronnenonderzoek zijn de effecten van het zonnepark en beoordeeld of voor genoemd initiatief een ontheffing moet worden aangevraagd. De volledige natuurtoets is opgenomen in bijlage 4, hieronder wordt volstaan met de (deel)conclusie(s).

Conclusie bescherming soorten

Het plangebied biedt een potentieel habitat voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte en uitgebreide veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en eenmalig veldbezoek vastgesteld dat het terrein mogelijk van belang is voor enkele algemeen beschermde soorten met een landelijke vrijstelling en voor enkele soorten zonder deze vrijstelling. Voor veel soorten maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van de betreffende soort. Gesteld kan worden dat voorgenomen ontwikkeling naar verwachting een positieve bijdrage kan leveren aan biotoopverbetering van beschermde soorten.

Ten aanzien van beschermde soorten gelden de volgende aandachtspunten:

Zoogdieren

Negatieve effecten op steenmarter, boommarter en das worden niet verwacht (geen verblijfplaatsen of sporen gevonden), mits het plangebied ten allen tijden toegankelijk blijft. Door het hek 10 centimeter vanaf het maaiveld te laten beginnen en eventueel met faunapassages, kunnen steenmarter, boommarter, das en andere (kleinere) zoogdieren gebruik blijven maken van het plangebied.

Vogels

Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. In veel situaties kan dit voorkomen worden door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. In de regel wordt 15 maart tot 15 juli aangehouden als broedperiode, maar omdat veel soorten ook laat of vroeg broeders zijn, moet deze datum niet al te strikt toegepast worden. Op de genoemde jaarrondsoorten als buizerd, ooievaar, kerkuil en steenuil worden negatieve effecten niet verwacht. Ook na de ontwikkeling van het zonnepark blijft het perceel toegankelijk voor deze soorten. Met de voorgenomen ontwikkelingen neemt mogelijk het prooiaanbod voor jaarrond soorten toe.

Conclusie bescherming gebieden

In de directe omgeving van het plangebied liggen diverse Natura 2000-gebieden. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Nadere toetsing wordt niet noodzakelijk geacht.

Conclusie bescherming houtopstanden

Er worden binnen het plangebied geen bomen gekapt. Een nadere toetsing van houtopstanden is daarom niet noodzakelijk.

Conclusie Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van het NNN. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Van afname van areaal is geen sprake, tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Een toetsing aan het NNN-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Uitvoerbaarheid van de plannen

Vanuit de eisen van het natuurbeleid NNN is het plan uitvoerbaar. Ook vanuit de Wet natuurbescherming is het plan uitvoerbaar met betrekking tot de onderdelen gebiedenbescherming, soorten en houtopstanden.

4.6 Elektromagnetische straling

Zowel bij de omvormers als de transformatoren zullen extreem laagfrequente elektromagnetische velden (ELF) vrijkomen. Voor elektromagnetische straling bij hoogspanningsmasten hanteert de overheid een voorzorgsprincipe waarbij een grens wordt aangehouden van 0,4 micro Tesla (μT). De GGD-en adviseren om ook bij ander bronnen van ELF-EM velden, zoals onderstations en transformatorhuisjes, dit voorzorgsprincipe te hanteren.

Vandaar het advies om dit voorzorgsprincipe ook te hanteren bij de ontwikkeling van een zonnepark door de afstand van een zonnepark tot woningen en gevoelige bestemmingen zodanig te laten zijn dat de magnetische veldsterkte bij de gevoelige bestemmingen niet boven de advieswaarde van 0,4 μT komt. Gezien de relatief grote afstand (ruim 100 meter) van zowel omvormers als de transformatoren tot de dichtstbijzijnde burgerwoningen gebeurt dat hier niet.

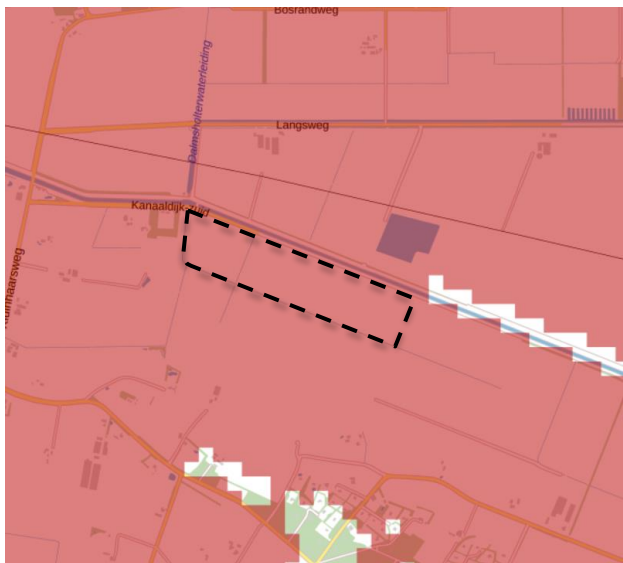
4.7 Externe veiligheid

4.7.1 Algemeen

Het beleid voor externe veiligheid is gericht op het verminderen en beheersen van risico's van zware ongevallen met gevaarlijke stoffen in inrichtingen en tijdens het transport. Het doel van het veiligheidsbeleid is zowel individuele burgers als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen. Om dit doel te bereiken verplicht het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) en op termijn ook het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev) gemeenten en provincies bij besluitvorming in het kader van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Wet op de ruimtelijke ordening afstand te houden tussen gevoelige objecten (zoals woningen) en risicovolle activiteiten. Geregeld is hoe gemeenten moeten omgaan met risico's voor mensen in de omgeving van een risicobron als gevolg van de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen in de risicobron. Afstanden die aangehouden moeten worden, worden bepaald door het plaatsgebonden risico van een risicovolle activiteit. Het ijkpunt voor het groepsrisico wordt bepaald door een oriëntatiewaarde. De externe veiligheid van risicobronnen wordt uitgedrukt in het plaatsgebonden risico en het groepsrisico van de risicobron.

4.7.2 Onderzoek risicokaart

Om in beeld te brengen of er in het plangebied of in de nabijheid daarvan risicobronnen aanwezig zijn, is de risicokaart geraadpleegd. Een uitsnede daarvan is weergegeven in onderstaande figuur.

Figuur 18 Uitsnede risicokaart

Het plangebied ligt in een rood gebied. Dit betekent dat het plangebied in een gebied ligt met een kleine kans van een overstroming, binnen een beschermde zone. Het betreft hier de mogelijkheid op overstroming bij het doorbreken van dijken van bijvoorbeeld de IJssel of de Vecht. De kans dat dit gebied overstroomt is klein. Zelfs als dit gebeurt, zullen de gevolgen beperkt blijven (de zonnepanelen staan op minimaal 70 cm van de grond). Het plangebied ligt zo ver af van de risicobronnen, zodat externe veiligheid geen rol speelt. Daarnaast is een zonnepark geen gevoelig object of een inrichting dat zelf formeel een veiligheidscontour kent. Nader onderzoek is niet nodig.

4.7.3 Veiligheid overig

Zoals hierboven beschreven is een zonnepark geen gevoelig object of inrichting dat formeel een veiligheidscontour kent. Wel betreft een zonnepark een inrichting dat energie in de vorm van elektriciteit opwekt en op het elektriciteitsnet levert. Om de veiligheid te waarborgen komt er een (transparant) hek rondom het zonnepark. Dit hekwerk is 1,8 meter hoog en staat op ruime afstand van de zonnepanelen waardoor personen niet bij de zonnepanelen kunnen. Daarnaast wordt het zonnepark niet openbaar toegankelijk, het park kan alleen via een afgesloten poort worden betreden voor regulier beheer en onderhoud. Het park wordt geaard en ondergronds worden elektriciteitskabels (diepte 30-40 cm) aangelegd.

4.8 Geluid

Het aspect geluid speelt een belangrijke rol in de omgevingskwaliteit. Ook is geluid van invloed op het welbevinden van mensen. Hierdoor komt het aspect geluid in veel verschillende wetten (met elk hun eigen reikwijdte) voor. Per 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder (Wgh) in werking getreden. Hierin staat dat inzichtelijk moet worden gemaakt welke geluidsbronnen in het gebied aanwezig zijn en wat de geluidsbelasting is voor woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen zoals onderwijsgebouwen, ziekenhuizen en verpleeghuizen. Op basis van de Wet geluidhinder (Wgh) zijn er drie geluidsbronnen waarmee bij nieuwe ruimtelijke plannen rekening gehouden dient te worden: wegverkeer-, railverkeer- en industrielawaai. Artikel 76 Wgh verplicht er toe om bij ruimtelijke

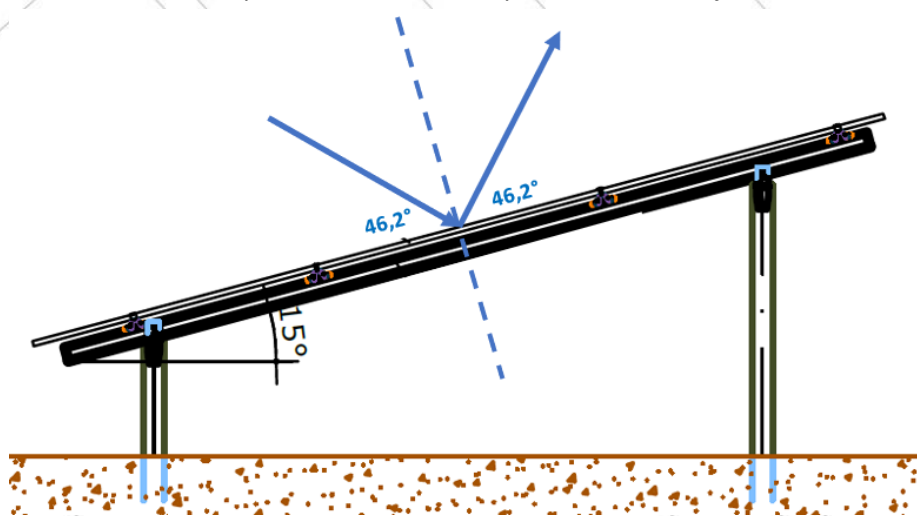
ontwikkelingen die betrekking hebben op gronden binnen een geluidzone over de geluidsbelasting van de gevel van geprojecteerde geluidsgevoelige bestemmingen de grenswaarden uit de Wgh in acht te nemen.

Een zonnepark betreft geen geluidsgevoelige functie. Het zonnepark hoeft dan ook niet beschermd te worden tegen geluidsoverlast. Anderzijds moet worden beschouwd of het zonnepark niet voor geluidsoverlast zorgt op omliggende, geluidsgevoelige functies. In het plangebied worden zonnepanelen geplaatst. Deze zonnepanelen produceren geen geluid. Daarnaast worden er ook geen installaties opgenomen die een wezenlijke geluidsemissie veroorzaken waardoor nader onderzoek noodzakelijk is. De onderdelen die enig geluid produceren (zoals de omvormers en transformator) worden aan de randen van het zonnepark gesitueerd. Ze liggen hiermee op ruime afstand (ruim 100 meter) van de dichtstbijzijnde geluidsgevoelige bestemmingen (Kanaaldijk-Noord 1A). Een akoestisch onderzoek is dan ook niet noodzakelijk.

Daarnaast is er, vanwege de hellende positie van de panelen, geen wezenlijke reflectie van omgevingsgeluid. Door de hellende positie kaatst geluid omhoog.

4.9 Lichtreflectie

Van lichtreflectie is geen sprake. De panelen worden maximaal 1,8 meter hoog (boven maaiveld) en worden geplaatst onder een hoek van 15° - 35° . De panelen worden aan het zicht onttrokken door de landschappelijke inpassing. Hierdoor zal er geen reflectie zijn naar de omgeving van het park. Daarnaast geldt dat op 21 juli de zon op zijn hoogst staat en dan een instalingshoek heeft van $61,2^\circ$. Voor reflectie geldt voor gladde oppervlaktes, zoals zonnepanelen, dat de hoek van inval gelijk is aan de hoek van uitval. De panelen worden geplaatst onder een hoek van circa 25° . Omdat de panelen op het zuiden zijn gericht en de zon nooit vanuit het noorden zal invallen zal de reflectie nooit naar beneden zijn gericht. Het volgende voorbeeld (met een hellingshoek van 15°) illustreert dit; de hoek van inval op het paneel is $61,2^\circ - 15^\circ = 46,2^\circ$ ten opzichte van het zonnepaneel. De hoek van uitval is dan ook $46,2^\circ$ ten opzichte van het zonnepaneel. Hieruit blijkt dat de reflectie omhoog is gericht.

Figuur 19 Illustratie lichtreflectie

4.10 Luchtkwaliteit

Het wettelijk kader voor de luchtkwaliteit is sinds 2007 vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Wet milieubeheer (Wm) en in de algemene maatregel van bestuur: 'Niet in betekenende mate bijdragen' (Besluit NIBM) en de ministeriële regeling NIBM (Regeling NIBM). In titel 5.2 van de Wm is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) geregeld. In dit programma staat onder andere beschreven wanneer en hoe overschrijding van luchtkwaliteitsnormen moet worden aangepakt. In het programma wordt rekening gehouden met nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Ontwikkelingen die binnen het programma passen hoeven niet te worden getoetst aan de luchtkwaliteitsnormen. Voor projecten die niet in betekende mate bijdragen aan luchtverontreiniging, hoeft geen onderzoek te worden gedaan naar de luchtkwaliteit.

In de Regeling NIBM is een lijst met categorieën opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Met het voorgenomen plan is geen sprake van een significante verkeersaantrekkende werking. Er vinden enkel verkeersbewegingen plaats in de aanleg- en ontmantelingsfase. In de gebruiksfase vindt alleen verkeer plaats die samenhangt met het beheer en onderhoud. Het voorgenomen plan draagt dan ook niet in betekende mate bij aan de luchtverontreiniging.

4.11 Milieueffectrapportage

In bijlage C en D van het Besluit m.e.r. is aangegeven welke activiteiten in het kader van het bestemmingsplan plan-m.e.r.-plichtig, project-m.e.r.-plichtig of m.e.r.-beoordelingsplichtig zijn. Voor deze activiteiten zijn in het Besluit m.e.r. drempelwaarden opgenomen. Daarnaast moet het bevoegd gezag bij de betreffende activiteiten die niet aan de bijbehorende drempelwaarden voldoen, na gaan of sprake kan zijn van belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu, gelet op de omstandigheden als bedoeld in bijlage III van de EEGrichtlijn milieueffectbeoordeling. In bijlage 5 is een vormvrije m.e.r. beoordeling opgenomen. Hieruit blijkt dat er geen negatieve gevolgen m.b.t. milieu zijn.

4.12 Verkeer en parkeren

Bij dit plan wordt agrarisch gebruikte gronden in gebruik genomen als zonnepark. Dit heeft geen grote gevolgen voor het verkeer en parkeren. Het zonnepark moet voornamelijk in de aanlegfase en in de ontmantelingsfase bereikt worden via de ontsluiting, en daarnaast alleen op heel beperkte schaal voor het beheer. Het zonnepark is niet openbaar toegankelijk.

Zonnepark Kanaaldijk-Zuid Heino kan op een veilige manier (zonder overlast voor omwonenden) worden ontsloten. Er wordt aangesloten op de al aanwezige Kanaaldijk-Zuid. Het betreft een kleinschalige rechtstreekse, overzichtelijke, ontsluiting op het wegstelsel, die past bij de schaal van de ontwikkeling. Bij de ingang van het park is (aan de binnenzijde) ruimte aanwezig voor het parkeren van twee voertuigen (voor het beheer en onderhoud).

4.13 Stikstof

Voor de aanleg van een zonnepark met nieuwe natuur en de ontmanteling van het zonnepark worden mobiele werktuigen ingezet en ontstaan tijdens de aanleg- en ontmantelingsfase tijdelijk extra vervoersbewegingen van verkeer naar de locatie. Deze mobiele werktuigen en verkeer stoten stikstof uit.

De stikstofdepositie die ontstaat tijdens de aanleg- en ontmantelingsfase kan negatieve effecten hebben op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Om te onderzoeken of de realisatie van het zonnepark effecten heeft op omliggende Natura 2000-gebieden is een AERIUS-berekening uitgevoerd (opgenomen in bijlage 6). Uit de berekening blijkt dat de norm van 0.00 mol/ha/jaar niet overschreden wordt en het plan uitvoerbaar is.

4.14 Water

4.13.1 Watertoets

In het kader van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is een watertoets verplicht bij gemeentelijke bestemmingsplannen en projectbesluiten. De watertoets is een procesinstrument, waarbij het waterschap en de initiatiefnemer (gemeente) onderlinge afstemming zoeken.

4.13.2 Relevant beleid

Er zijn veel beleidstukken over water vastgesteld. Zowel de provincie, het waterschap als de gemeente stellen waterbeleid vast. De belangrijkste kaders zijn de Omgevingsverordening en –visie van de provincie Overijssel, het Waterbeheerplan 2016 – 2021 van het Waterschap Drents Overijsselse Delta, het gemeentelijk rioleringsplan en het Waterplan van de gemeente Raalte.

4.13.3 Invloed op de waterhuishouding

Binnen het bestemmingsplan worden niet meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd. Er vindt geen toename van het verharde oppervlak plaats. Het plangebied bevindt zich niet binnen een beekdal (ca. 1 km afstand), primair watergebied of een stedelijk watercorridor.

Bij nieuwe bouwwerken is de minimale ontwateringsdiepte een belangrijk aandachtspunt. De minimale ontwateringsdiepte is de afstand tussen de gemiddelde hoogste grondwaterstand (GHG) en het maaiveld.

Binnen het plangebied ligt geen beschermingszone van een hoofdwatgang of watgang van het Waterschap Drents Overijsselse Delta. De functie van deze watgang(en) moet te allen tijde worden gegarandeerd. Hierbij wordt rekening gehouden met de beschermingszone van deze watgangen zoals in de Keur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta beschreven. Met betrekking tot deze watgangen gelden de binnen de Keur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta opgenomen gebods- en verbodsbepalingen. Voor werkzaamheden binnen de beschermingszone moet een Watervergunning worden aangevraagd bij het Waterschap Drents Overijsselse Delta. Voor het beheer

en onderhoud geldt langs de watergang (vanaf de insteek) een obstakelvrije zone van 5 meter. Via een Watervergunning kan hiervan worden afgeweken.

Voor het dempen van watergangen / sloten (ook die niet in beheer zijn bij het waterschap moet altijd een Watervergunning worden aangevraagd bij het Waterschap Drents Overijsselse Delta. In dit plan worden interne watergangen gedempt. Daarvoor is dan ook een separate vergunning aangevraagd.

4.13.4 Voorkeursbeleid hemel- en afvalwater

Oppervlakkige afvoer naar de infiltratievoorziening en infiltratie via wadi's geniet daarbij de voorkeur. Als oppervlakkige infiltratie niet mogelijk is, is ondergrondse infiltratie via bijvoorbeeld een infiltratieriool (IT-riool) of infiltratiekratten een optie. Om wateroverlast te voorkomen moet een voorziening komen (infiltratie en/of berging) met als uitgangspunt een ontwerpeis van minimaal 20 mm per vierkante meter verhard oppervlak.

4.13.5 Watertoetsproces

Het Waterschap Drents Overijsselse Delta is geïnformeerd over het plan. Op 9 januari is overleg gevoerd met het waterschap over het plan. Hierbij kwamen twee belangrijke aspecten naar voren; het beheer en onderhoud van de zuidelijk gelegen watergang mag niet belemmerd worden en vanuit het Overijsselsch kanaal geldt een bebouwingsvrije zone van 20 meter.

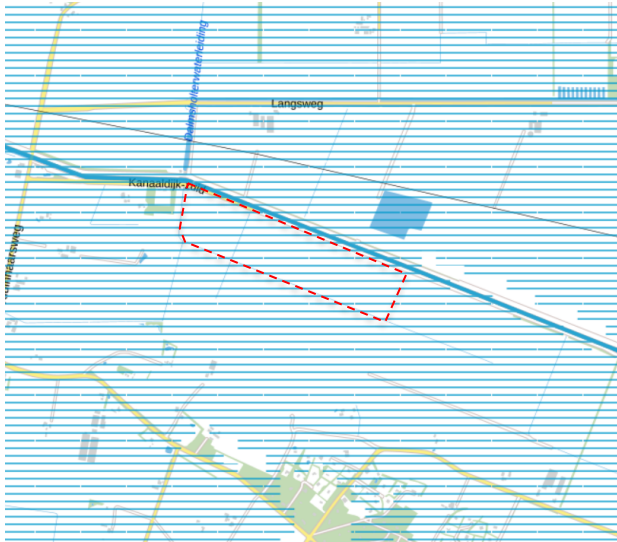
Aan de zuidzijde van het plangebied wordt aan de buitenzijde een beheerzone van 5 meter breed aangehouden. Aan de noordzijde niet binnen de 20-meter zone gebouwd.

De bestemming en de grootte van het plan hebben geen negatieve invloed op de waterhuishouding en het waterschap geeft een positief wateradvies.

Overstromingsrisicoparaagraaf

Het plangebied ligt in een 'Overstroombaar gebied'. Onder overstroombaar gebied verstaan we gebieden die normaal gesproken niet onder water staan, maar kunnen overstromen (tijdelijk onder water staan) als gevolg van een extreme gebeurtenis. Het gaat zowel om buitendijkse gebieden die bij hoogwater overstromen (bijvoorbeeld uiterwaarden) als om de beschermde gebieden achter de dijk (binnendijkse gebieden) die alleen bij een calamiteit onder water komen te staan.

Volgens de viewer van de provincie Overijssel ligt het plangebied in overstroombaar gebied (zie afbeelding 20).

Figuur 20 Uitsnede kaart watergebiedreserveringen, Omgevingsvisie provincie Overijssel

Ruimtelijke plannen die betrekking hebben op het 'Overstroombaar gebied' voorzien alleen in nieuwe stedelijke functies binnen deze gebieden als in het betreffende plan zodanige voorwaarden worden gesteld dat de veiligheid ook al lange termijn voldoende is gewaarborgd. De toelichting op ruimtelijke plannen die betrekking hebben op deze gebieden, voorzien in een overstromingsrisicoparaagraaf die inzicht biedt in:

- De risico's bij overstroming.
- De maatregelen en de voorzieningen die worden getroffen om deze risico's te voorkomen dan wel te beperken.

Dit plan betreft de realisatie van een zonnepark. Hierbij worden zonnepanelen op stellages geplaatst. De onderzijde van de zonnepanelen worden op circa 70 cm hoogte geplaatst. De kabels en omvormers zijn van dusdanige kwaliteit dat deze tegen water kunnen. De kabels liggen immers in de grond en de omvormers hangen onder de panelen/staan in diverse bouwwerken. Een eventuele overstroming zal dan ook geen gevaarlijke situaties opleveren. Daarnaast is er geen sprake van een gevoelige functie. In tegenstelling, het betreft een extensieve functie. In geval van overstroming zullen er dan ook geen mensen hoeven te worden geëvacueerd.

6. Uitvoerbaarheid

6.1 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Vooroverleg

In het kader van het overleg ex artikel 3.1.1.Bro en artikel 6.18 Bor moet een projectafwijakingsbesluit aan verschillende overheidsinstanties voorgelegd worden. Hierna een korte samenvatting.

Waterschap Drents Overijsselse Delta

Vooroverleg met het Waterschap heeft plaatsgevonden op 9 januari 2020. Met het vrijhouden van de beheersstrook aan de zuidzijde en niet bouwen van objecten binnen de 20 meter zone aan de noordzijde, zijn er geen problemen te verwachten. De bestemming en de grootte van het plan hebben geen invloed op de waterhuishouding en de afvalwaterketen. Waterschap Drents Overijsselse Delta geeft een positief wateradvies.

Provincie Overijssel

De provincie Overijssel heeft aangegeven dat het plan bijdraagt aan het provinciale ruimtelijk beleid. Als het plan ongewijzigd in procedure wordt gebracht zien zij vanuit het provinciale belang geen beletselen voor het verdere vervolg van de procedure.

Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Veiligheidsregio IJsselland

Vooroverleg met de Veiligheidsregio IJsselland is niet noodzakelijk, omdat externe veiligheid hier geen rol speelt.

Inspraak

In het licht van de nieuwe omgevingswet en gemeentelijk beleid is het van belang het plan voor het zonnepark op een gedegen wijze vorm te geven. Dit betekent dat in vroegtijdig stadium reeds in overleg moet worden gegaan met omwonenden en andere belanghebbenden.

Ook acht de gemeente Raalte het van belang dat lasten en lusten een eerlijke verdeling krijgen. Zij die 'hinder' van het zonnepark ondervinden, zouden om die reden ook moeten kunnen meedelen in opbrengsten. In paragraaf 3.4.3 is nader ingegaan op de wijze waarop het plan tot stand is gekomen.

Zienswijzen

De ontwerp omgevingsvergunning wordt voor de duur van zes weken voor zienswijzen ter inzage gelegd. Na deze termijn wordt het resultaat van de terinzagelegging in deze ruimtelijke onderbouwing weergegeven.

6.2 Economische uitvoerbaarheid

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is vastgelegd dat ruimtelijke plannen economisch uitvoerbaar moeten zijn. De gemeente Raalte heeft een ontwikkelingsovereenkomst met de aanvrager(s) gesloten,

waarin is vastgelegd dat de kosten voor de procedure, de landschappelijke inpassing en eventuele kosten voor planschade volledig voor hun rekening komen.

Het is niet nodig een exploitatieplan vast te stellen omdat het kostenverhaal met een ontwikkelingsovereenkomst is geregeld. De economische uitvoerbaarheid van deze ontwikkeling is hiermee voldoende gegarandeerd.

Financiering Zonnepark

De ontwikkeling van zonneparken doet PowerField voor eigen rekening en risico. PowerField werkt samen met nationale en internationale investeerders om de financiering van haar projecten rond te krijgen. Bij voldoende interesse kan ervoor worden gekozen om lokale investeerders mee te laten investeren in het project door middel van uitgifte van obligaties. Deze zullen, samen met PowerField, zorg dragen voor het benodigde eigen vermogen. Daarnaast zal er vreemd vermogen aangewend worden bij banken. Deze banken stellen zich de laatste tijd steeds meer ten doel om meer in duurzaamheid en duurzame energie te investeren. De gunstige rentetarieven die momenteel gelden vergroot de haalbaarheid van grondgebonden zonneparken. Tot slot wordt SDE+ subsidie aangevraagd dat voor dit type projecten is bedoeld.

Bijlagen

Bijlage 1 – Inrichtingsplan

Bijlage 2 – Participatieplan

Bijlage 3 – Advies Het Oversticht

Bijlage 4 – Toets wet natuurbescherming

Bijlage 5 – Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Bijlage 6 – Stikstofparagraaf en AERIUS berekening

